

*Mads Hansen-Møllerud, Annette Kalvøy,
Geir Martin Pilskog og Anne-Hege Sølverud*

Informasjonssamfunnet 2005

Notater

1. Innleiing

I juni 2005 vart Statistisk analyse 71 Nøkkeltall om Informasjonssamfunnet 2004 publisert. Publikasjonen inneheld figurar og tabellar med aktualitet frå 2004. Det var eit ynske blant brukarane av statistikken å få tilgang til ein enkel publikasjon i papirformat med meir oppdaterte tal. Dette notatet er ein freistnad på å dekkja behovet. Dersom Statistisk sentralbyrå har produsert nye tal om emnet i løpet av 2005 i høve til Statistisk analyse 71, er dei inkludert i dette notatet. Statistikkområde utan nye tal er ikkje teke med her.

Kapittelet om informasjonssektoren er utarbeidd av Mads Hansen-Møllerud og Annette Kalvøy.

Dei to kapitla om infrastruktur og IKT i hushalda er skrive av Anne-Hege Sølverud.

Kapittelet om IKT i næringslivet er skrive av Geir Martin Pilskog.

Kapittelet om IKT i staten er skrive av Mads Hansen-Møllerud.

Kapitlet om tryggleik er utarbeidd av Mads Hansen-Møllerud og Anne-Hege Sølverud. Hansen-Møllerud og Pilskog har skrive avsnitt 7.1. Pilskog har skrive avsnitt 7.2. Hansen-Møllerud har skrive avsnitt 7.3. Sølverud har skrive avsnitt 7.4.

2. Informasjonssektoren

2.1. Sysselsetting

Informasjonssektoren sysselsatte 104 351 personer i 2004. Av disse var 68 608 sysselsatt i IKT-sektoren og 35 743 i innholdssektoren. Dette utgjorde henholdsvis 4,5 og 2,4 prosent av sysselsettingen i fastlandsøkonomien unntatt offentlig sektor. På grunn av endret metode for innhenting av sysselsatte er det vanskelig å sammenligne sysselsetting i 2004 med tidlige år.

Tabell 2.1.1. Informasjonssektoren. Sysselsatte personer, etter næring, 1995-2004

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004 ¹
Informasjonssektoren	126 329	110 083	104 351
IKT-sektoren	59 538	63 234	68 110	73 850	80 295	85 521	88 484	86 678	³ 71 327	68 608
IKT-Industri ²	9 641	9 902	10 597	10 869	11 574	11 715	12 190	12 047	10 686	10 239
IKT-Varehandel ³	24 251	25 258	23 457	24 279	25 913	25 106	24 369	22 133	³ 11 462	11 202
IKT-Telekommunikasjon	10 271	10 688	10 996	11 040	10 737	12 106	13 428	13 546	13 168	12 648
IKT-konsulentvirksomhet	15 375	17 386	23 060	27 662	32 071	36 594	38 497	38 952	36 011	34 519
Innholdssektoren	39 651	38 756	35 743
Forlagsvirksomhet	21 842	21 058	19 685
Informasjonstjenester	9 301	9 130	7 580
Radio og fjernsyn	5 282	5 376	5 798
Film og video	3 226	3 192	2 680

¹ Foreløpige tall, metoden for innhenting av sysselsetting er endret og det gjør det vanskelig å sammenligne med tidligere år.

² Sysselsettingstallene for IKT-industri er endret i forhold til tidligere publiseringer. Foretak med under 10 sysselsatte ble tidligere ikke medregnet.

³ Sysselsettingen fra og med 2003 er ikke sammenlignbar med tidligere årganger pga. ny avgrensning av IKT-varehandel.

Om statistikken

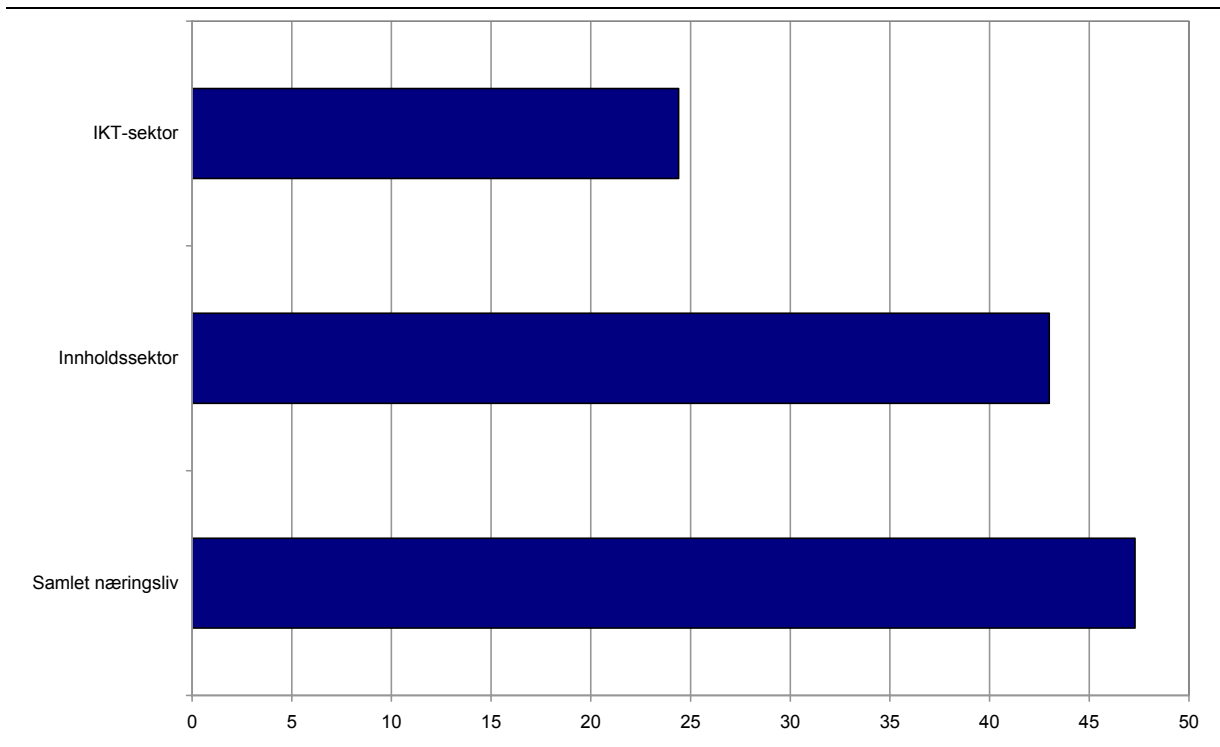
Statistikken for årene 1997-2004 bygger på de årlige strukturstatistikkene for industri, varehandel, telekommunikasjon, databehandlingsvirksomhet og kulturell tjenesteyting. Tallene for samlet økonomi og andre næringer er hentet fra nasjonalregnskapet. Sysselsettingen er oppgitt i antall sysselsatte personer. F.o.m. 2004 innhentes sysselsetting direkte fra Arbeidsgiver-/ arbeidstakerregisteret (A/A-registeret), tidligere ble sysselsetting innhentet gjennom en kombinasjon av skjema og A/A-registeret. Omleggingen gjør det vanskelig å sammenligne sysselsetting mellom årene 2003 og 2004

Internettreferanse: www.ssb.no/iktsys

2.2. Sysselsettingsprofil

Informasjonssektoren har en lavere andel kvinner enn samlet næringsliv. Dette gjelder spesielt IKT-sektoren der andelen kvinner var 24 prosent i 2004. Innenfor IKT-sektoren hadde telekommunikasjoner den høyeste kvinneandelen med 31 prosent, mens IKT-varehandel hadde den laveste med 21 prosent. Til sammenligning var kvinneandelen i innholdssektoren og i det samlede næringsliv på henholdsvis 43 og 47 prosent.

Figur 2.2.1. Kvinner som andel av de sysselsatte. IKT-sektoren, innholdssektoren og samlet næringsliv. 2004. Prosent

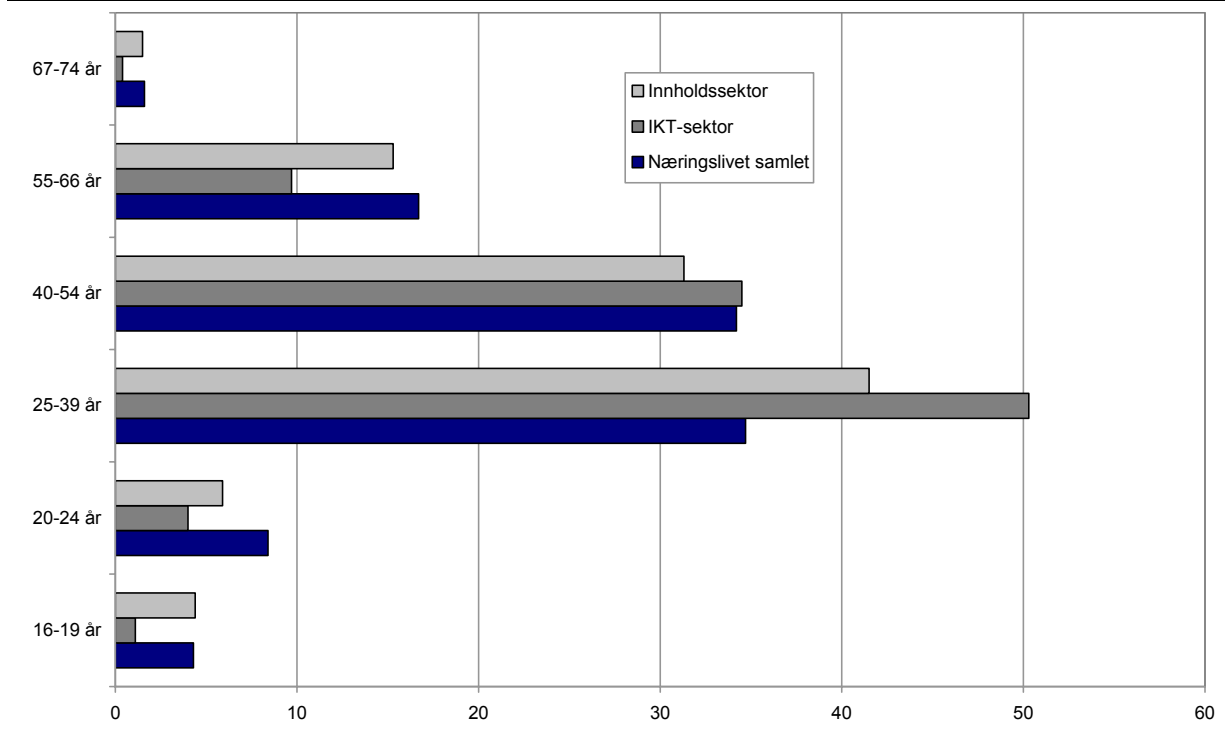

Henholdsvis 50 og 42 prosent av de sysselsatte i IKT-sektoren og innholdssektoren er i aldersgruppen 25-39 år. I det samlede næringsliv er 35 prosent av de sysselsatte i denne aldersgruppen. Andelen sysselsatte i aldersgruppen 40-54 år er om lag den samme i både IKT-sektoren, innholdssektoren og det samlede næringsliv. I de andre aldersgruppene er sysselsatte IKT-sektoren underrepresentert i forhold til samlet næringsliv. Tilsvarende gjelder for innholdssektoren, men i mye mindre grad.

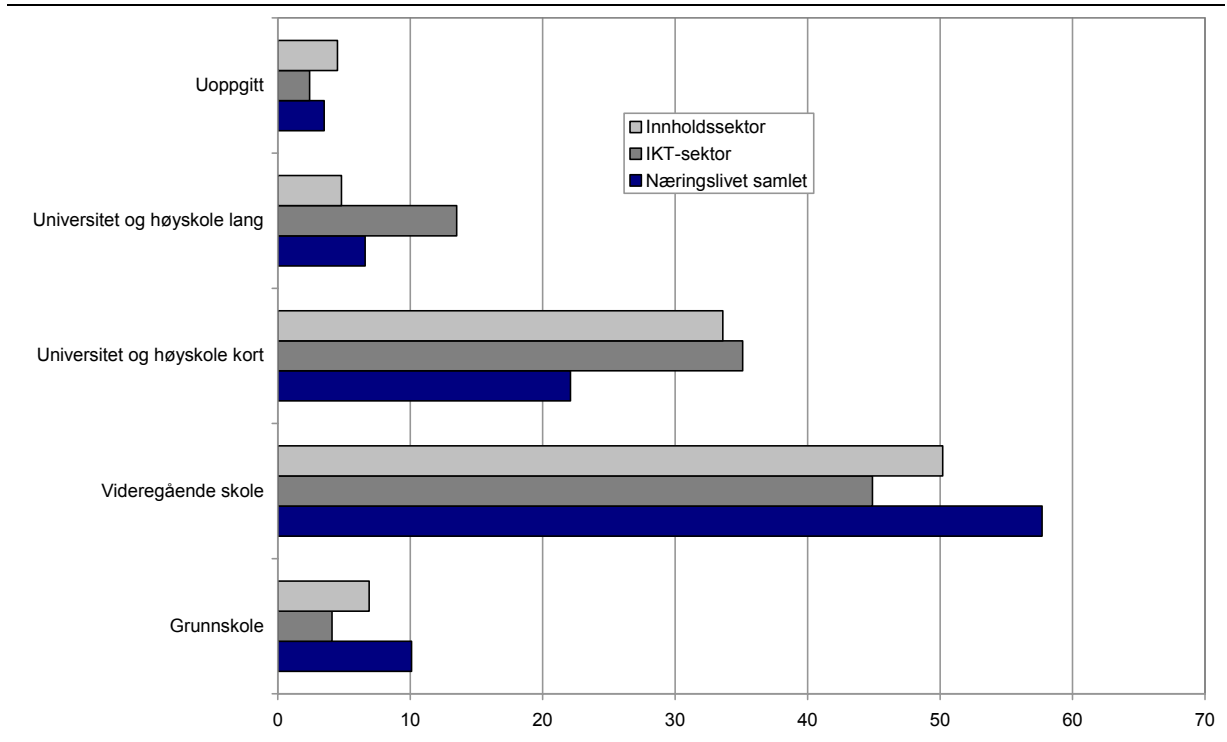
Nærmere halvparten av de sysselsatte i IKT-sektoren og 38 prosent av de sysselsatte i innholdssektoren har høyere utdanning. Gjennomsnittet for samlet næringsliv er 29 prosent. Bare 4 prosent av de sysselsatte i IKT-sektoren har ikke utdanning utover grunnskolen. I innholdssektoren og samlet

næringsliv var det henholdsvis 7 og 10 prosent av de sysselsatte som ikke hadde utdanning utover grunnskolen i 2004.

Figur 2.2.2. Sysselsatte etter alder. IKT-sektor, innholdssektor og samlet næringsliv. 2004. Prosent

Figur 2.2.3. Sysselsatte etter utdanningsnivå. IKT-sektor, Innholdssektor og samlet næringsliv. 2004. Prosent

Om statistikken

Opplysningene om sysselsettingens fordeling på kjønn, alder og utdanning bygger på tall fra den registerbaserte sysselsettingsstatistikken i 4. kvartal 2004. Data for den registerbaserte sysselsettingsstatistikken er basert på flere ulike registre, hvor det viktigste er Rikstrygdeverkets arbeidstakerregister. Statistikken omfatter både lønnstakere og selvstendige, som har utført arbeid av minst én times varighet i referanseuka.

Internettreferanse: Registerbasert sysselsettingsstatistikk, <http://www.ssb.no/regsyst/>

Tabell 2.2.1 Sysselsatte i Informasjonssektoren etter kjønn og alder. 2004. Prosent

	Kjønn		Alder					
	Menn	Kvinner	16-19 år	20-24 år	25-39 år	40-54 år	55-66 år	67-74 år
Samlet næringsliv	52,7	47,3	4,3	8,4	34,7	34,2	16,7	1,6
IKT-industri	75,5	24,5	1,0	2,4	41,2	39,1	15,7	0,5
IKT-varehandel	79,2	20,8	2,4	7,0	50,2	31,8	8,2	0,5
Telekommunikasjon	69,0	31,0	0,4	4,8	49,6	33,4	11,6	0,2
IKT-konsulentvirksomhet	76,7	23,3	0,9	3,2	53,3	34,6	7,7	0,3
Sum IKT-sektor	75,6	24,4	1,1	4,0	50,3	34,5	9,7	0,4
Forlagsvirksomhet	56,1	43,9	5,7	5,8	35,9	33,4	17,5	1,7
Informasjonstjenester	58,4	41,6	3,0	6,1	47,3	30,2	11,7	1,6
Radio og fjernsyn	56,4	43,6	1,2	4,4	49,5	28,9	15,3	0,8
Film og video	60,5	39,5	6,9	10,4	48,3	23,9	9,6	0,8
Sum Innholdssektor	57,0	43,0	4,4	5,9	41,5	31,3	15,3	1,5

Tabell 2.2.2 Sysselsatte i Informasjonssektoren etter utdanningsnivå. 2004. Prosent

	Grunn- skole ¹	Videregående skole ²	Universitet og høyskole kort ³	Universitet og høyskole lang ⁴	Uoppgitt
Samlet næringsliv	10,1	57,7	22,1	6,6	3,5
IKT-industri	7,7	49,0	25,8	15,4	2,1
IKT-varehandel	5,5	61,3	26,8	4,5	2,0
Telekommunikasjon	3,0	47,9	34,8	12,5	1,8
IKT-konsulentvirksomhet	2,9	36,8	41,0	16,5	2,8
Sum IKT-sektor	4,1	44,9	35,1	13,5	2,4
Forlagsvirksomhet	7,5	51,4	29,9	5,3	5,9
Informasjonstjenester	7,2	57,5	28,5	3,4	3,3
Radio og fjernsyn	4,0	36,4	51,7	5,7	2,2
Film og video	8,7	52,5	32,4	3,0	3,5
Sum Innholdssektor	6,9	50,2	33,6	4,8	4,5

¹ Ikke medregnet personer med uoppgitt eller ingen fullført utdanning.

² Inkludert nivået 'Påbygging til videregående utdanning' som omfatter utdanninger som bygger på videregående skole, men som ikke er godkjent som høyere utdanning.

³ Universitets- og høyskolenivå, kort; omfatter høyere utdanning t.o.m. 4 år.

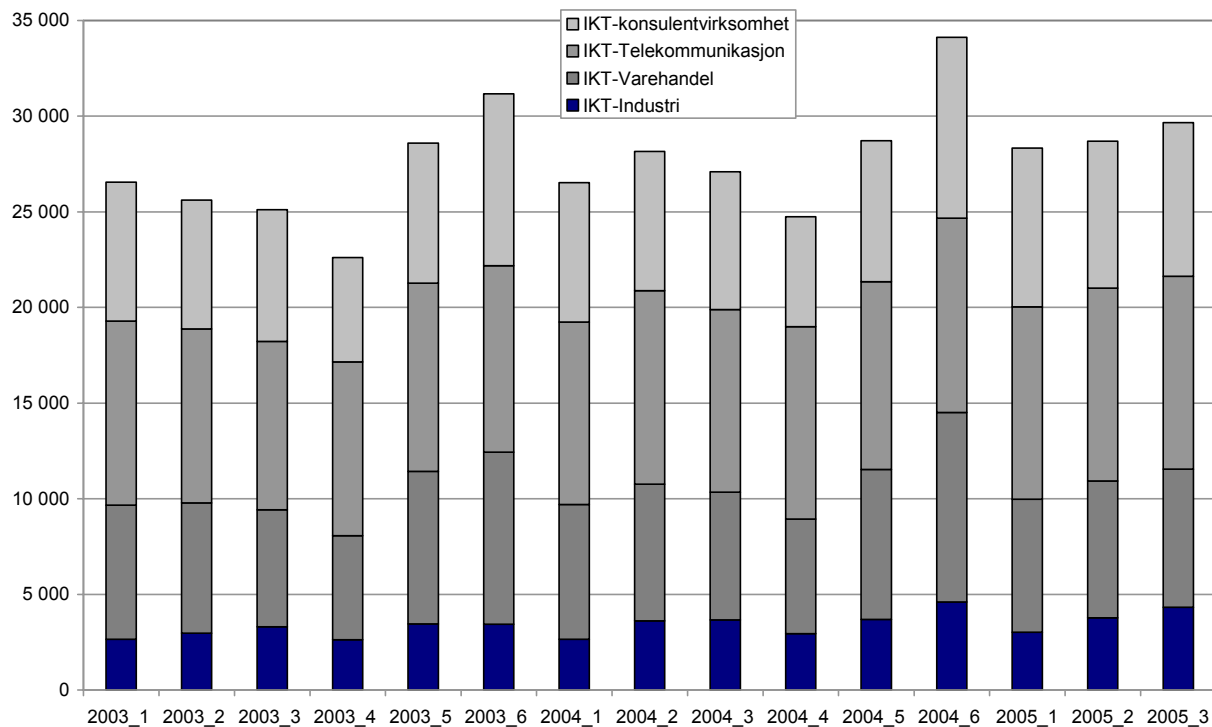
⁴ Universitets- og høyskolenivå, lang; omfatter utdanninger på mer enn 4 år, samt forskerutdanning.

2.3. Omsetning

Informasjonssektoren omsatte for 220 milliarder kroner i 2004. Dette representerer en vekst på 6,6 prosent fra året før. Størst var veksten i innholdssektoren med 7,6 prosent, mens den i IKT-sektoren var på 6,2 prosent. IKT-sektoren hadde dermed lavere vekst enn gjennomsnittet for fastlandsøkonomien unntatt offentlig forvaltning, hvor omsetningen økte med 7,4 prosent i samme periode. Omsetningen i IKT-sektoren og innholdssektoren utgjorde henholdsvis 6,3 og 1,9 prosent av omsetningen i fastlandsøkonomien unntatt offentlig forvaltning i 2004. Disse andelene er uforandret fra året før.

Tall fra momsregisteret viser at omsetningen i IKT-sektoren økte med 6,0 prosent fra 1. halvår 2004 til 1. halvår 2005. Størst var veksten innenfor IKT-industri og IKT-konsulentvirksomhet der veksten var henholdsvis 12,0 og 10,3 prosent. Tilsvarende tall er ikke tilgjengelige for innholdssektoren.

Figur 2.3.1. Omsetning pr termin for næringsgruppene i IKT-sektoren. Millioner kroner. 2003-2005

Tabell 2.3.1. Informasjonssektoren. Omsetning. 1995-2005. Millioner kroner¹

	1995	1996	1997	1998]	1999	2000	2001	2002	2003	2004 ²	1.termin 2005	2.termin 2005	3.termin 2005
Informasjonssektoren	234 742	206 326	219 846	.	.	.
IKT-sektoren	117 252	128 634	145 019	161 919	177 996	186 855	190 965	187 380	157 892	167 733	28 040	28 432	29 380
IKT-Industri ³	13 654	15 189	17 211	18 482	22 641	24 429	25 416	24 174	20 643	23 693	3 019	3 780	4 387
IKT-Varehandel ⁴	57 029	60 161	63 071	67 837	71 917	68 814	70 138	66 231	41 123	43 316	6 762	6 972	6 997
IKT-Telekommunikasjon	31 535	35 205	40 521	45 066	46 976	51 847	47 902	52 342	55 542	58 529	10 077	10 086	10 080
IKT-konsulentvirksomhet	15 033	18 079	24 216	30 534	36 462	41 765	47 509	44 633	40 584	42 195	8 182	7 594	7 916
Innholdssektoren	47 362	48 434	52 113	.	.	.
Forlagsvirksomhet	24 168	24 924	25 810	.	.	.
Informasjons-tjenester	13 810	13 963	15 563	.	.	.
Radio og fjernsyn	6 386	6 519	7 064	.	.	.
Film og video	2 998	3 028	3 676	.	.	.

¹ Eksklusive merverdiavgift

² Foreløpige tall

³ Omsetningstallene for IKT-industri er endret i forhold til tidligere publiseringer. Foretak med under 10 sysselsatte ble tidligere ikke medregnet.

⁴ Omsetningen fra og med 2003 er ikke sammenlignbar med tidligere årganger pga. ny avgrensning av IKT-varehandel

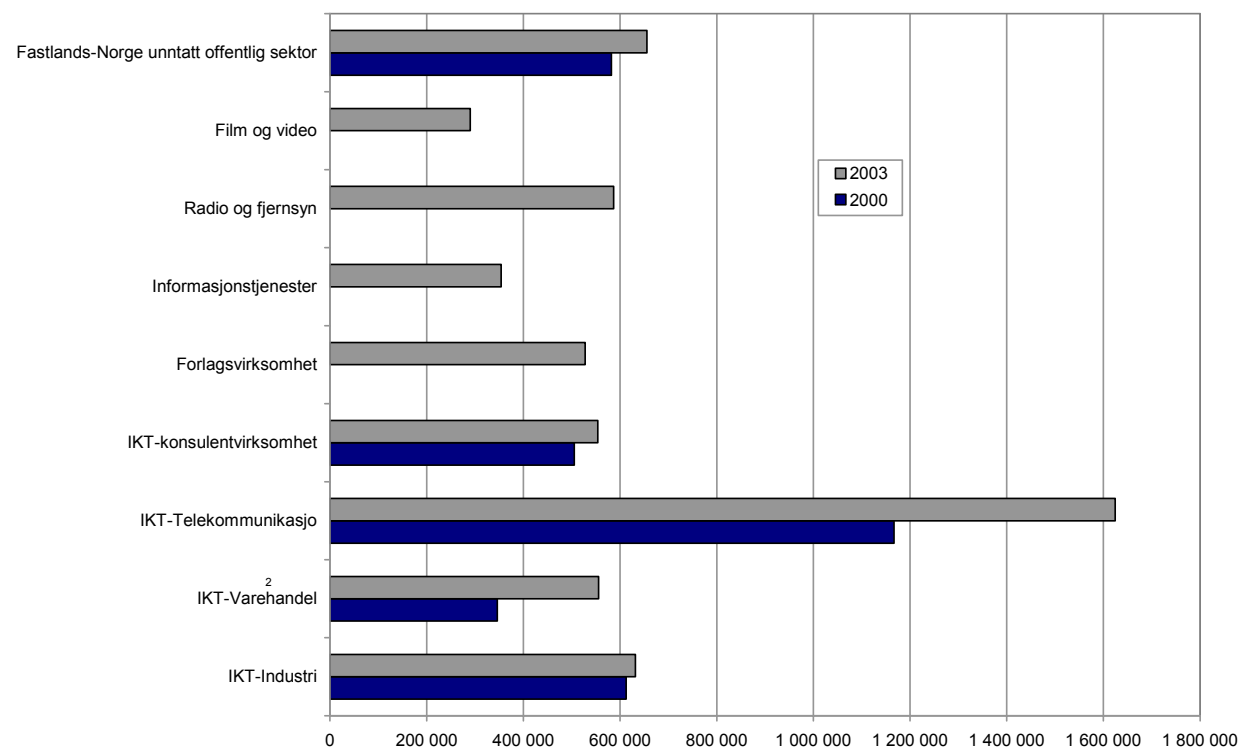
Om statistikken

Bedriftstallene i strukturstatistikken er benyttet som datakilde for omsetningen for 2003 og tidligere år. For IKT-sektoren er tall fra momsregisteret benyttet til å fremskrive struktur tallene for 2004 og for terminene i 2005 er momsomsetningen benyttet direkte. For næringene som inngår i innholdssektoren produseres det ikke terminvis omsetningsstatistikk. Tallene for 2004 baserer seg derfor på fremskrivninger av bedriftstallene i strukturstatistikken, ved hjelp av forløpige struktur tall på foretak. All omsetning i denne statistikken er regnet eksklusive merverdiavgift.

2.4. Verdiskapning

IKT-sektoren og innholdssektoren hadde en verdiskapning på henholdsvis 54,5 og 18,4 milliarder kroner i 2003. Dette utgjorde henholdsvis 5,5 og 1,9 prosent av den samlede verdiskapningen i fastlandsøkonomien unntatt offentlig sektor. Verdiskapningen pr sysselsatt er i gjennomsnitt høyere i informasjonssektoren enn i fastlandsøkonomien unntatt offentlig sektor. Blant næringsgruppene i IKT-sektoren og innholdssektoren er verdiskapningen pr sysselsatt klart størst innen telekommunikasjoner. I gjennomsnitt skapte en sysselsatt innenfor denne næringen verdier for over 1,6 millioner kroner i 2003. Dette representerer en vekst på om lag 40 prosent fra år 2000 og er om lag 2,5 gang så mye som gjennomsnittlig verdiskapning pr sysselsatt i fastlandsøkonomien unntatt offentlig sektor.

Figur 2.4.1. Verdiskapning pr. sysselsatt i næringsgruppene i IKT-sektoren, innholdssektoren og i fastlands-norge utenom offentlig forvaltning¹. Kroner pr. sysselsatt. 2000 og 2003

¹ For næringsgruppene i informasjonssektoren: Bearbejningsverdi til faktorpriser pr sysselsatt. Fastlands-norge unntatt offentlig sektor: Bruttoprodukt i markedsverdi pr sysselsatt.

² Verdiskapning pr sysselsatt for 2003 er ikke sammenlignbar med tidligere årganger pga. ny avgrensning av IKT-varehandel.

Om statistikken

For IKT-sektoren og innholdssektoren omfatter verdiskapningen bearbeidingsverdien til faktorpriser, og er hentet fra de årlige strukturstatistikkene på de enkelte næringsområder. Samlet økonomi tilsvarer bruttonasjonalproduktet regnet i markedspris og er hentet fra nasjonalregnskapet. Verdiskapningen i de næringsområdene som IKT-sektoren sammenliknes med er hentet fra nasjonalregnskapet og er regnet som bruttoprodukt i basisverdi. De størrelsene som settes i forhold til hverandre er derfor ikke helt identiske, men dette vil ha liten betydning for sammenlikningene.

Tabell 2.4.1. Informasjonssektoren. Verdiskapning. 1996-2003. Millioner kroner

	Informasjonssektoren. Verdiskapning. 1996-2003. Millioner kroner							
	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Informasjonssektoren	77 805	72 896
IKT-sektoren	33 506	38 261	42 276	49 620	48 481	54 826	60 559	54 461
IKT-Industri ²	4 923	5 445	5 654	7 322	7 177	6 918	6 797	6 749
IKT-Varehandel ¹	8 343	10 621	10 954	11 879	8 688	12 783	11 143	6 367
IKT-Telekommunikasjon	11 648	12 184	13 463	14 366	14 128	16 168	19 756	21 389
IKT-konsulentvirksomhet	8 592	10 011	12 205	16 053	18 488	19 329	22 863	19 956
Innholdssektoren	17 246	18 435
Forlagsvirksomhet	10 003	10 476	11 121
Informasjonstjenester	2 999	3 233
Radio og fjernsyn	2 599	2 854	3 155
Film og video	917	926

¹ Verdiskapningen for 2003 er ikke sammenlignbar med tidligere årganger pga. ny avgrensning av IKT-varehandel.

² Verdiskapningstallene for IKT-industri er endret i forhold til tidligere publiseringer. Foretak med under 10 sysselsatte ble tidligere ikke medregnet.

2.5. Lønnsomhet

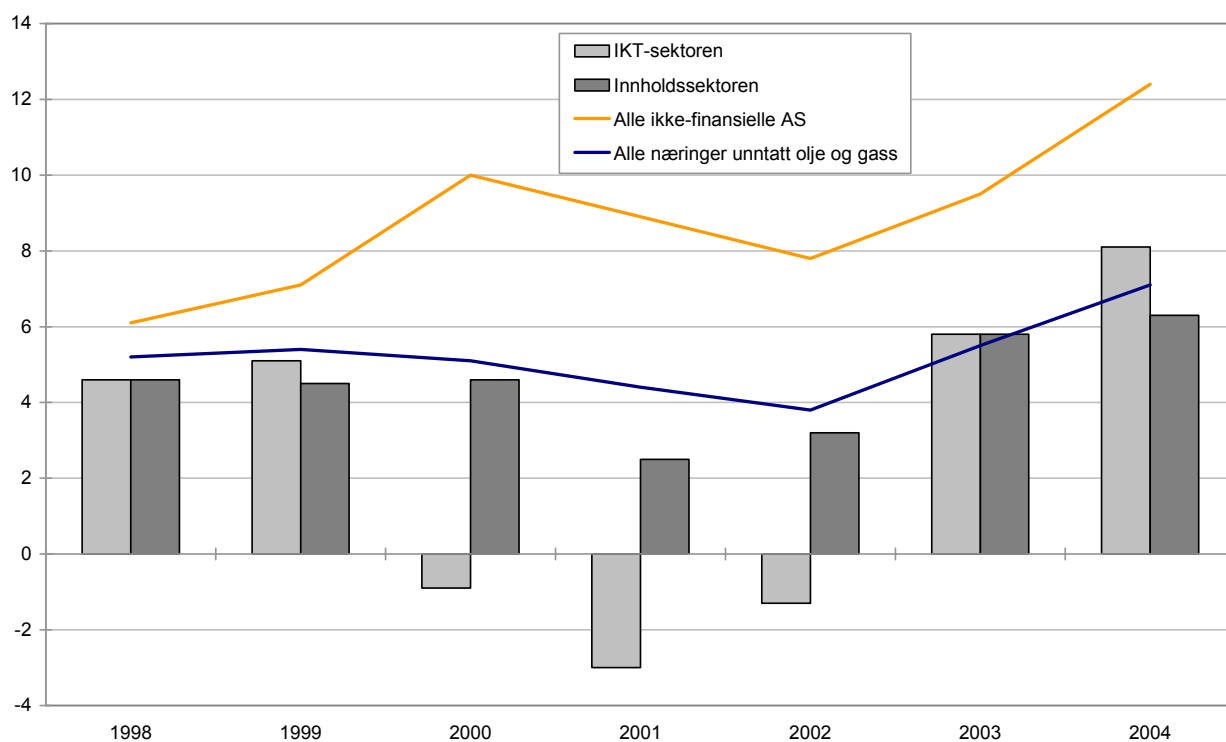
Telekommunikasjoner trekker opp driftsmarginen i IKT-sektoren

Gjennomsnittlig driftsmargin for aksjeselskapene innenfor IKT-sektoren og innholdssektoren var henholdsvis 8,1 og 6,3 prosent i 2004. Dette representerer en forbedring på 2,3 og 0,5 prosentpoeng fra året før og 9,4 og 3,1 prosentpoeng fra 2002. Til sammenligning hadde alle ikke-finansielle aksjeselskap utenom olje- og gassnæringene en gjennomsnittlig driftsmargin på 7,1 prosent i 2004. Telekommunikasjoner hadde den klart høyeste driftsmarginen innenfor IKT-sektoren med 14,5 prosent i 2004. Innenfor innholdssektoren hadde forlagsvirksomheten den høyeste driftsmarginen med 9,3 prosent samme år. Denne næringen har i hele perioden fra 1998 til 2004 hatt en driftsmargin som ligger 1-4 prosentpoeng høyere enn gjennomsnittet for alle ikke-finansielle aksjeselskap utenom olje- og gassvirksomheten.

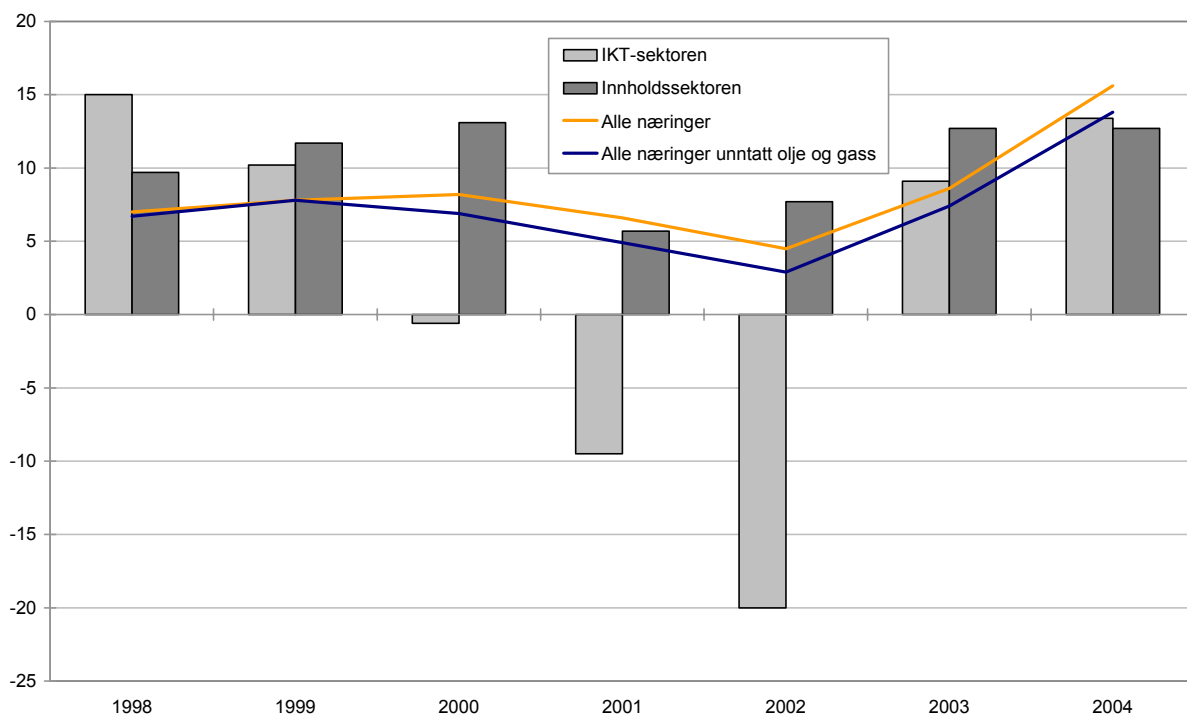
Bedre avkastning på egenkapitalen i IKT-sektoren og innholdssektoren

Egenkapitalrentabiliteten i IKT-sektoren og innholdssektoren var henholdsvis 13,4 og 12,7 prosent i 2004. Fra året før representerer dette en forbedring på 4,3 prosentpoeng for IKT-sektoren, mens den er uforandret for innholdssektoren. Gjennomsnittet for alle ikke-finansielle aksjeselskap utenom olje- og gassvirksomheten var 13,8 prosent i 2004. Dette er noe høyere enn gjennomsnittet innenfor IKT-sektoren og innholdssektoren. Målt i egenkapitalrentabilitet var telekommunikasjoner den næringsgruppen som hadde best lønnsomhet innenfor IKT-sektoren med 16,1 prosent. I innholdssektoren hadde informasjonstjenester best avkastning på egenkapitalen med 19,1 prosent.

Figur 2.5.1. Driftsmargin. IKT-sektor, innholdssektor og alle ikke-finansielle aksjeselskap. 1998-2004. Prosent

Figur 2.5.2. Egenkapitalrentabilitet. IKT-sektoren, innholdssektoren og alle ikke-finansielle aksjeselskap. 1998-2004. Prosent

Om statistikken

Regnskapsstatistikken for informasjonssektoren bygger på de samme dataene som den generelle regnskapsstatistikken til Statistisk sentralbyrå. Statistikken omfatter alle innsendingspliktige selskaper som har sendt inn sine regnskaper på det tidspunktet Statistisk sentralbyrå innhenter data. Tallene for 2004 er foreløpige siden ikke alle innsendingspliktige selskaper har sendt inn sine regnskaper. På grunn av endringer i næringsstandarden er avgrensningen av IKT-varehandel endret fra og med 2003. Dette medfører et brudd i tidsseriene for IKT-varehandel, IKT-sektoren og Informasjonssektoren. De beregnede nøkkeltallene er imidlertid sammenlignbare over tid.

Tabell 2.5.1. Driftsmargin. Informasjonssektoren. 1998-2004. Prosent

	Driftsmargin. Prosent ³						
	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004 ¹
Alle ikke-finansielle AS	6,1	7,1	10,0	8,9	7,8	9,5	12,4
Informasjonssektoren	4,6	5,0	0,1	- 1,9	- 0,4	5,8	7,7
IKT-sektoren	4,6	5,1	- 0,9	- 3,0	- 1,3	5,8	8,1
IKT-Industri	1,9	0,6	0,5	1,8	- 0,8	4,2	6,3
IKT-Varehandel ²	2,9	2,1	- 5,3	- 2,3	0,5	- 0,2	2,6
Telekommunikasjoner	10,0	12,7	9,7	- 0,6	- 0,4	13,5	14,5
IKT-konsulentvirksomhet	2,1	2,2	- 11,4	- 10,5	- 5,0	0,9	4,3
Innholdssektoren	4,6	4,5	4,6	2,5	3,2	5,8	6,3
Forlagsvirksomhet	7,1	6,5	8,3	6,0	7,0	9,9	9,3
Informasjonstjenester	3,3	1,0	- 0,2	- 1,9	- 2,3	- 0,9	2,7
Radio og fjernsyn	0,4	4,3	1,0	- 2,7	- 0,8	3,2	3,3
Film og video	- 3,3	2,1	2,9	2,6	2,1	4,6	4,4

¹ Foreløpige tall.

² Avgrensningen av IKT-varehandel er endret fom. 2003 pga. endringer i næringsstandarden, se om-statistikken.

³ Driftsmargin = Driftsresultat i prosent av driftsinntektene.

Tabell 2.5.2. Egenkapitalrentabilitet. Informasjonssektoren. 1998-2004. Prosent

	Egenkapitalrentabilitet. Prosent ^{2,3}						
	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004 ¹
Alle ikke-finansielle AS	7,0	7,8	8,2	6,6	4,5	8,6	15,6
Informasjonssektoren	13,7	10,5	0,8	-7,8	-15,7	9,7	13,3
IKT-sektoren	15,0	10,2	-0,6	-9,5	-20,0	9,1	13,4
IKT-Industri	14,1	8,1	6,3	3,5	-5,1	7,8	10,3
IKT-Varehandel ⁴	14,8	3,4	-26,1	-22,7	-5,7	-11,0	3,3
Telekommunikasjoner	21,8	14,2	6,8	-3,2	-25,6	12,8	16,1
IKT-konsulentvirksomhet	1,6	4,2	-19,2	-36,1	-19,3	2,3	7,5
Innholdssektoren	9,7	11,7	13,1	5,7	7,7	12,7	12,7
Forlagsvirksomhet	13,7	15,6	18,9	13,9	11,7	15,3	12,1
Informasjonstjenester	9,8	4,8	-5,1	-19,0	-29,9	-14,1	19,1
Radio og fjernsyn	-4,1	-0,6	1,1	-15,2	5,6	9,9	17,2
Film og video	-59,4	7,8	3,4	5,4	-0,4	15,0	-5,2

¹ Foreløpige tall.

² På grunn av endringer i kontoplanen i forbindelse med overgangen til regnskapsloven av 1998, er det brudd i statistikken fra og med regnskapsåret 1999.

³ Egenkapitalrentabilitet= Ordinært resultat i prosent av egenkapital per 31. desember.

⁴ Avgrensningen av IKT-varehandel er endret fom. 2003 pga. endringer i næringsstandarden.

3. Internett

Internettabonnement

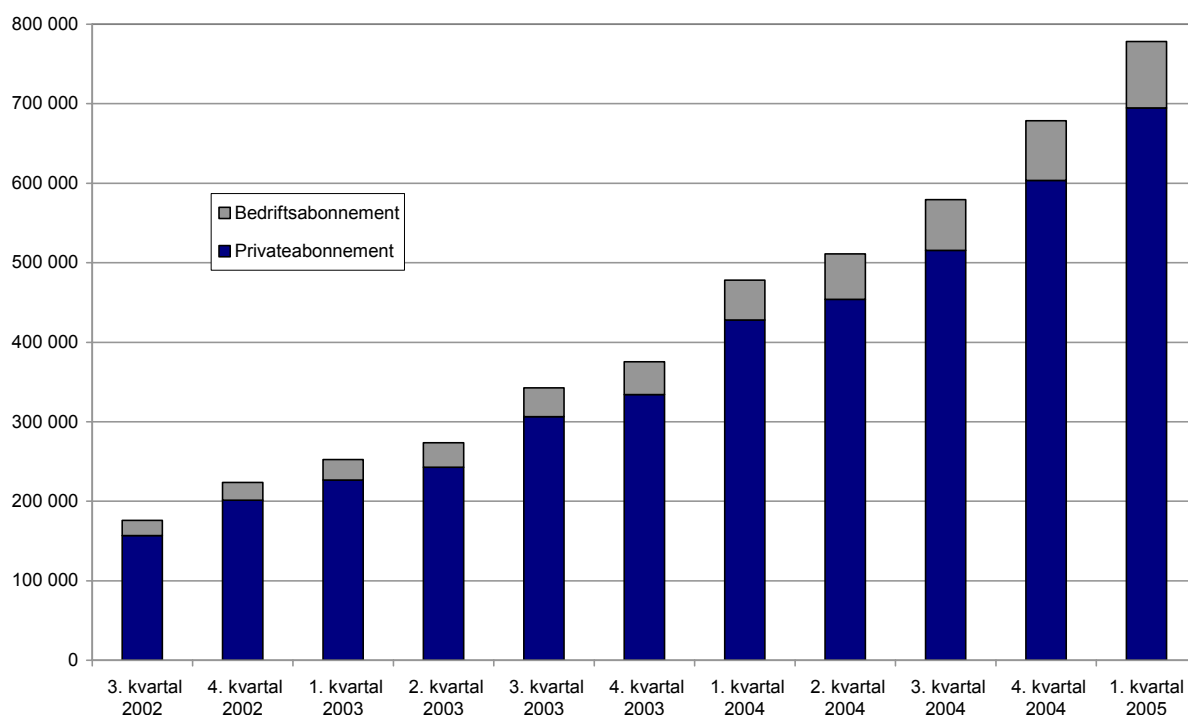
Kapitlet gir en oversikt over antall internettabonnement og fordeling av disse. Med bredbånd menes det her hastigheter over 128 kbit/s.

- Økning på 67 prosent i bredbåndsabonnement siden 1. kvartal 2004
- 1 av 4 har bredbåndsbredde over 1 Mbit/s

Bredbåndøkning på 67 prosent

- Ved utgangen av 1. kvartal 2005 var det 778.000 bredbåndsabonnement i Norge. Av dette var 695.000 private abonnement og de resterende var bedriftsabonnement. For privat bredbåndsabonnement innbærer dette en økning på hele 67 prosent siden 1. kvartal 2004.
- ADSL og andre DSL-teknologier er den mest vanlige formen for bredbåndsoppkopling i privatmarkedet, og i 81 prosent av tilkoplingene benyttes denne teknologien. 15 prosent har Internett via kabel-TV. I bedriftsmarkedet er 92 prosent av internettabonnement via DSL.
- Det var 747.000 internettabonnement via oppringt aksess. Av disse var 340.000 betalte abonnement og de resterende var gratis abonnement.

Figur 3.1. Utviklingen i bredbåndsabonnement, 3. kvartal 2002 - 1. kvartal 2005

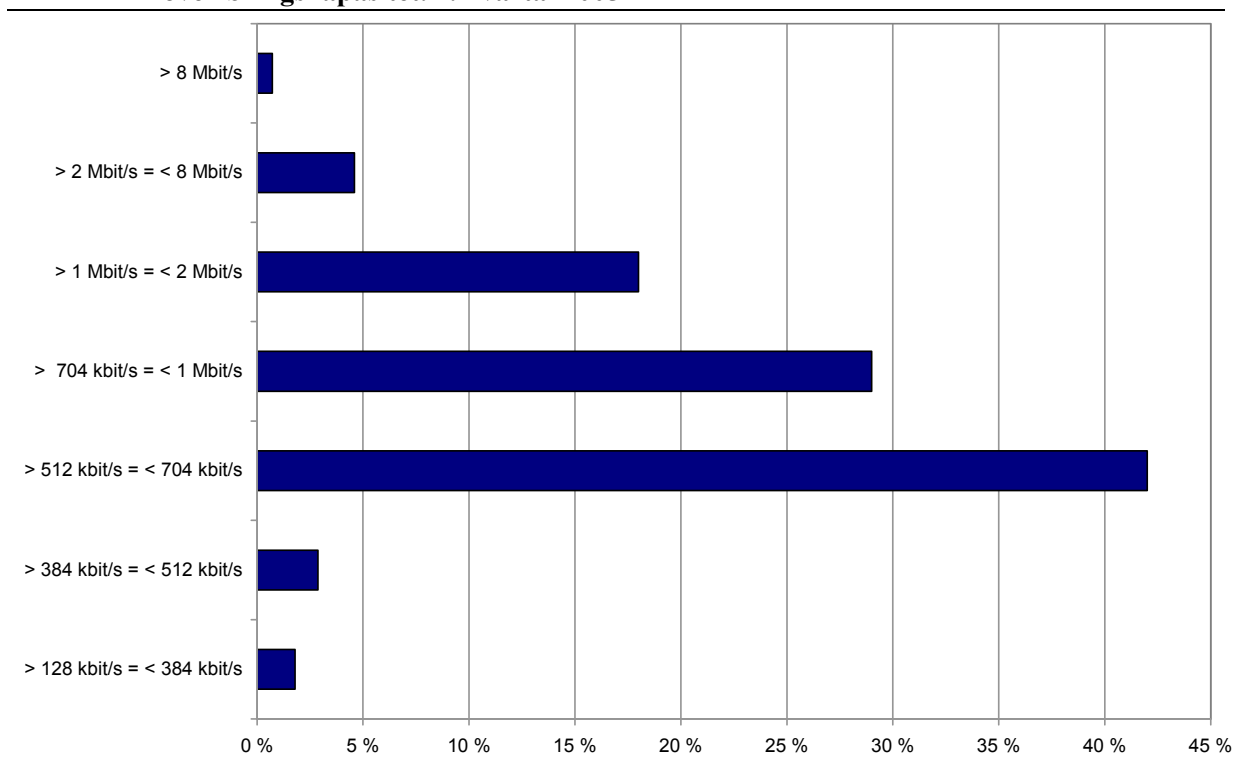

704 kbit/s linje er mest vanlig

- Den mest vanlige bredbåndslinjen var 704 kbit/s, men den største prosentvise økningen fant man i hastighetsklassen >704 kbit/s til 1 Mbit/s.
- 45 prosent av de private internettabonnementene var i hastighetsklassen fra 512 kbit/s til og med 704 kbit/s. 1 av 4 internettabonnement er på over 1 Mbit/s.
- Tar man antall private bredbåndsabonnement i prosent av antall husholdninger i Norge, så hadde 35 prosent av husholdningene et bredbåndsabonnement pr. 1. kvartal 2005. Det er viktig å skille

mellom antall husholdninger med tilgang til bredbånd og antall husholdninger med et bredbåndsabonnement. Flere husholdninger kan ha tilgang til bredbånd i hjemmet uten å ha et eget bredbåndsabonnement, f. eks. gjennom arbeidsgiver, utdanningsinstitusjon eller ved at flere husholdninger deler på et abonnement.

Figur 3.2. Privatmarkedet. Prosentvis fordeling av bredbåndsabonnement etter overføringskapasitet. 1. kvartal 2005

Om statistikken

Datagrunnlaget er hentet fra undersøkelsen Internettmålingen. Undersøkelsen er en fulltelling som Statistikk sentralbyrå gjennomfører hvert kvartal. Statistikken ble første gang publisert for 1. kvartal 2002. Populasjonen for undersøkelsen er alle foretak som på kommersielt grunnlag leverer Internett til sluttbrukere. Bredbåndsabonnement er her definert som abonnement med overføringskapasitet (inn) over 128 kbit/s. Kommunenes sentralitetsgrad er hentet fra "SSBs Standard for kommuneklassifisering". Antall bredbåndsabonnement er ikke det samme som antallet husholdninger med bredbåndsabonnement. F.eks. kan en husholdning få bredbåndsabonnement gjennom arbeidsgiver, utdanningsinstitusjon eller ved at flere husholdninger deler på et abonnement.

Internettreferanser: www.ssb.no/inet

4. Informasjons- og kommunikasjonsteknologi i husholdningene

Datagrunnlaget for kapittelet er hentet fra undersøkelsen "IKT i husholdningene", som er en årlig undersøkelse. Statistikken omfatter et utvalg av den norske befolkningen fra og med 16 år til og med 74 år og deres bruk av og tilgang til informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT). Den enkelte person er statistisk enhet. For spørsmål som gjelder husholdningen, f.eks. typer IKT som respondenten har hjemme, er også husholdningen statistisk enhet. Til husholdningen regnes alle personer som er fast bosatt i boligen, og som har felles matbudsjett. Der hvor husholdningene er statistisk enhet er data justert for at store husholdninger har større sjanse for å bli trukket ut. Vektingen justeres derfor etter husholdningens størrelse. Utvalget inneholder 2000 personer og svarprosenten ligger på 62 prosent. Data er hentet fra siste publiserte undersøkelse som er fra 2. kvartal 2005.

Statistisk sentralbyrå har også en undersøkelse som heter "Norsk mediebarometer" hvor man kan finne supplerende tall for bruk av PC og Internett. Man finner publikasjonen på www.ssb.no/medie.

Internettreferanse: www.ssb.no/ikthus/

4.1. Hjemme-PC og andre IKT-produkter

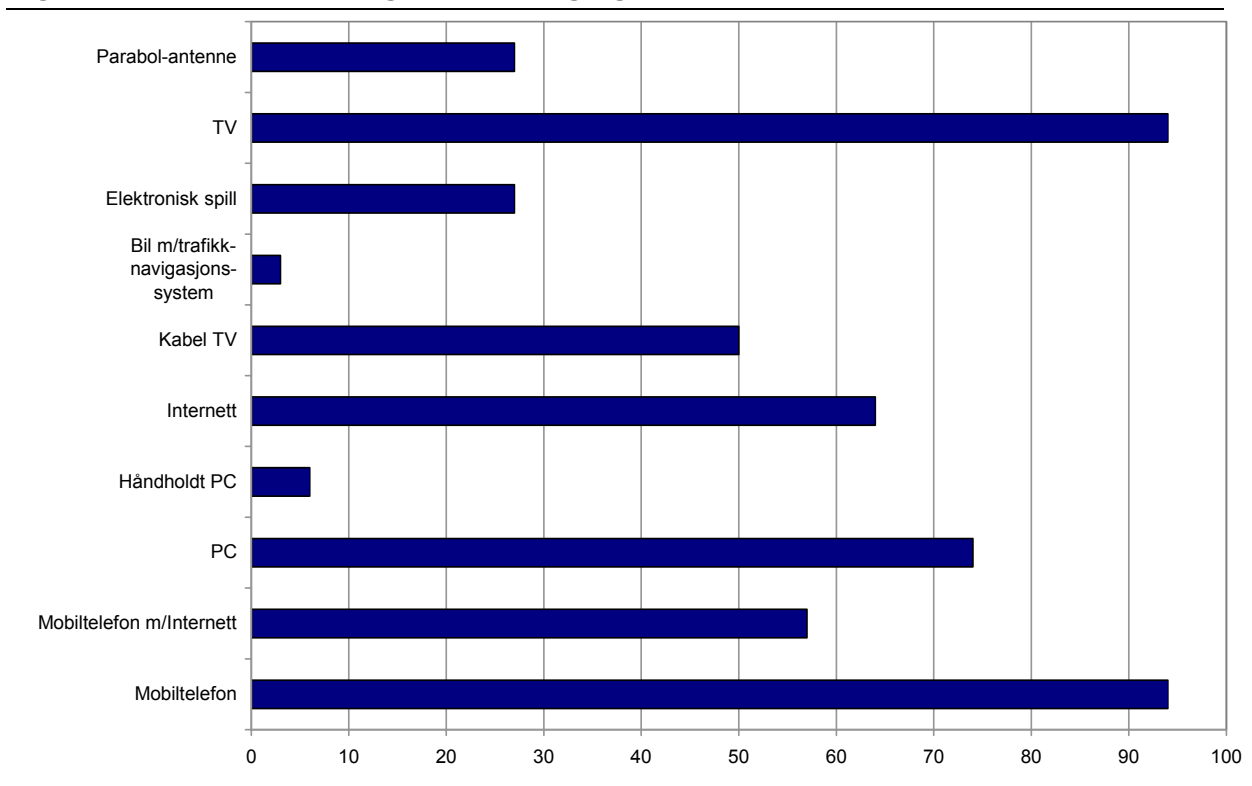
Avsnittet gir en oversikt over husholdningenes tilgang til ulike IKT-produkter, og hvor ofte vi bruker PC.

- 7 av 10 har PC hjemme.
- 58% av oss bruker PC hver hverdag.

7 av 10 husholdninger har PC

- Stadig flere av oss har PC i hjemmet. I 2005 hadde 74 prosent av husholdningene PC. Tilsvarende tall for 2004 var 72 prosent. Husholdninger med høy husholdningsinntekt hadde oftere PC enn husholdninger med lav inntekt. Mens nesten bare halvparten av alle husholdninger med inntekt under 200 000 hadde PC, hadde nesten alle husholdninger med inntekt over 600 000 PC. Det var også store forskjeller mellom husholdninger med og uten barn, hvor henholdsvis 94 prosent og 69 prosent hadde PC.
- Hele 94 prosent av husholdningene har mobiltelefon, og det har dermed blitt like vanlig som å ha TV.
- Flere og flere har tilgang til mobiltelefon med internetttilgang. Det var 57 prosent av husholdningene som hadde dette, mot 40 prosent i 2004.

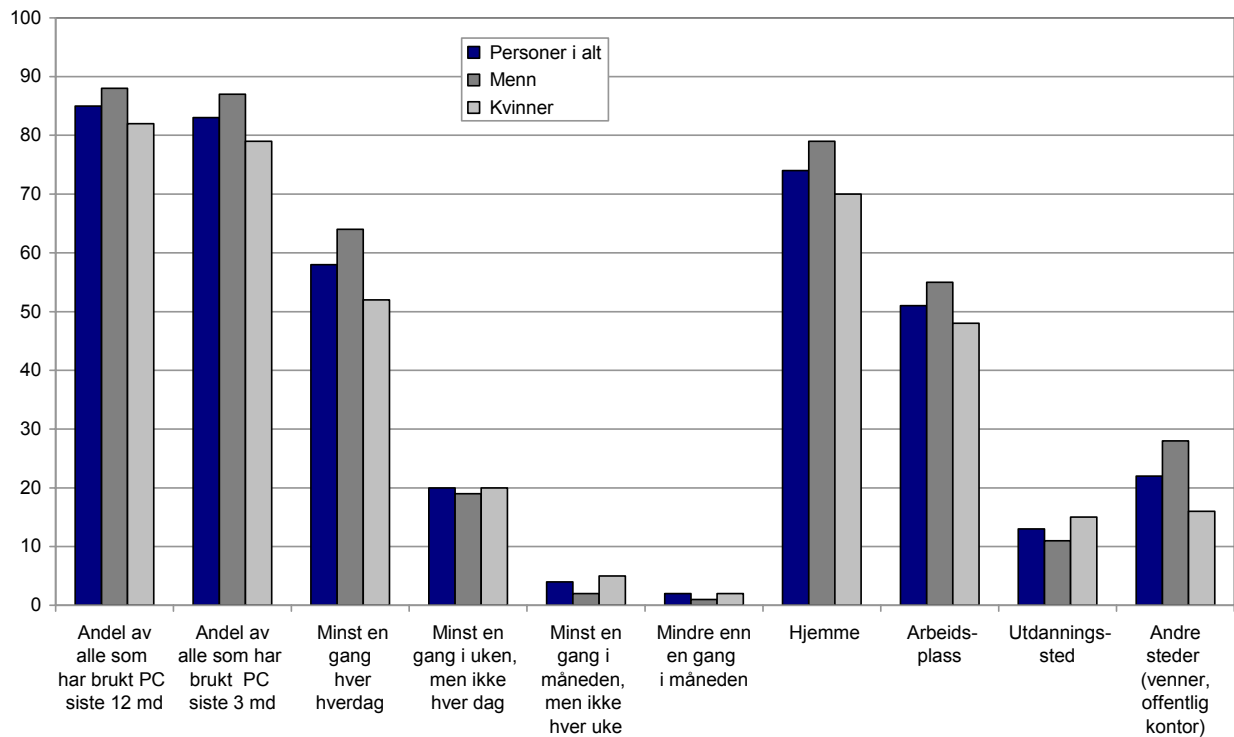
Figur 4.1.1. Andel husholdninger som har tilgang til diverse IKT. 2.kvartal 2005

8 av 10 har brukt PC de 3 siste månedene

- 8 av 10 har brukt PC de siste 3 månedene, og 58 prosent av oss brukte PC hver hverdag. Det var store forskjeller i de ulike aldersgruppene når det gjaldt bruken av PC. Nesten alle yngre hadde brukt PC de siste 3 månedene, mens bare 2 av 3 i aldersgruppen 55 til 64 år hadde gjort det samme.
- Det ser også ut til at utdanningsnivå har stor betydning for bruken av PC. De som hadde ungdomskole som høyeste utdanning brukte PC betraktelig mindre enn personer med videregående skole eller universitets-/høyskoleutdanning.
- 3 av 4 brukte PC hjemme, mens litt over halvparten av befolkningen brukte PC på arbeidsplassen.

Figur 4.1.2. Hyppighet i bruk av PC, etter kjønn. 2005. Prosent

Tabell 4.1.1. Andel husholdninger som har tilgang til ulike IKT-produkter, etter familietype og husholdningsinntekt. 2.kvartal 2005

	Mobil-telefon	Mobil-telefon m/Internett	Stasjonær PC	Bærbar PC	PC	Håndholdt PC	Internett	Bil m/trafikknavigasjonssystem	Elektronisk spill	TV	Parabolantenne	Kabel-TV	Digitaldekode
Husholdninger i alt	94	57	60	35	74	6	64	3	27	94	27	50	9
Familietype													
Familier med barn	99	75	79	41	94	6	82	4	52	98	33	45	11
Familier uten barn	92	50	53	33	69	6	58	2	18	93	25	51	9
Husholdningsinntekt. 1 000 kr													
Under 200	84	55	29	25	48	5	38	0	18	90	16	43	4
200-399	95	48	52	26	68	3	54	1	26	93	21	54	10
400-599	99	60	75	34	86	4	78	1	31	96	36	43	8
600 og mer	99	76	85	60	97	14	91	4	36	97	33	55	13

Tabell 4.1.2. Bruk av PC de siste 3 månedene, etter kjønn, alder, utdanning og arbeidssituasjon. 2005. Prosent

	Andel av alle som har brukt PC siste 3 md	Hyppighet				Sted				
		Minst en gang i hver dag	Minst en gang i uken, men ikke hver dag	Minst en gang i måned, men ikke hver uke	Mindre enn en gang i måned	Hjemme	Arbeidsplass	Utdanningssted	Hos en annen person	Andre steder
Personer i alt	83	58	20	4	2	74	51	13	15	7
Kjønn										
Menn	87	64	19	2	1	79	55	11	18	10
Kvinner	79	52	20	5	2	70	48	15	11	5
Alder										
16 - 24 år	98	66	25	5	2	84	28	52	34	16
25 - 34 år	95	68	22	3	1	83	64	13	34	11
35 - 44 år	95	71	21	2	0	90	68	6	11	4
45 - 54 år	86	59	20	6	2	77	67	7	8	5
55 - 64 år	67	48	15	3	2	59	48	1	3	3
65 - 74 år	34	16	12	5	2	32	5	0	5	3
Utdanning										
Ungdomsskole	54	33	16	3	1	44	16	13	10	4
Videregående skole	82	53	22	5	2	73	45	14	14	7
Universitet/høyskole	97	78	16	2	1	89	80	9	16	9
Arbeidssituasjon										
Student	99	71	24	3	1	89	30	76	30	14
Ansatt	93	67	21	4	1	82	73	5	15	7
Selvstendig næringsdrivende	82	59	19	3	1	76	43	5	9	6
Pensjonist	40	18	13	6	3	37	6	1	5	3
Arbeidsledig	73	52	13	0	2	71	10	14	9	12

4.2. Internett

Avsnittet tar for seg husholdningenes tilgang til og bruk av Internett. Tallene er fra 2. kvartal 2005.

- Fire av ti husholdninger har bredbånd.
- Åtte av ti har brukt Internett i løpet av de siste 3 månedene.
- Internett blir brukt til informasjonssøk og e-post.

Husholdninger med høy inntekt har Internett

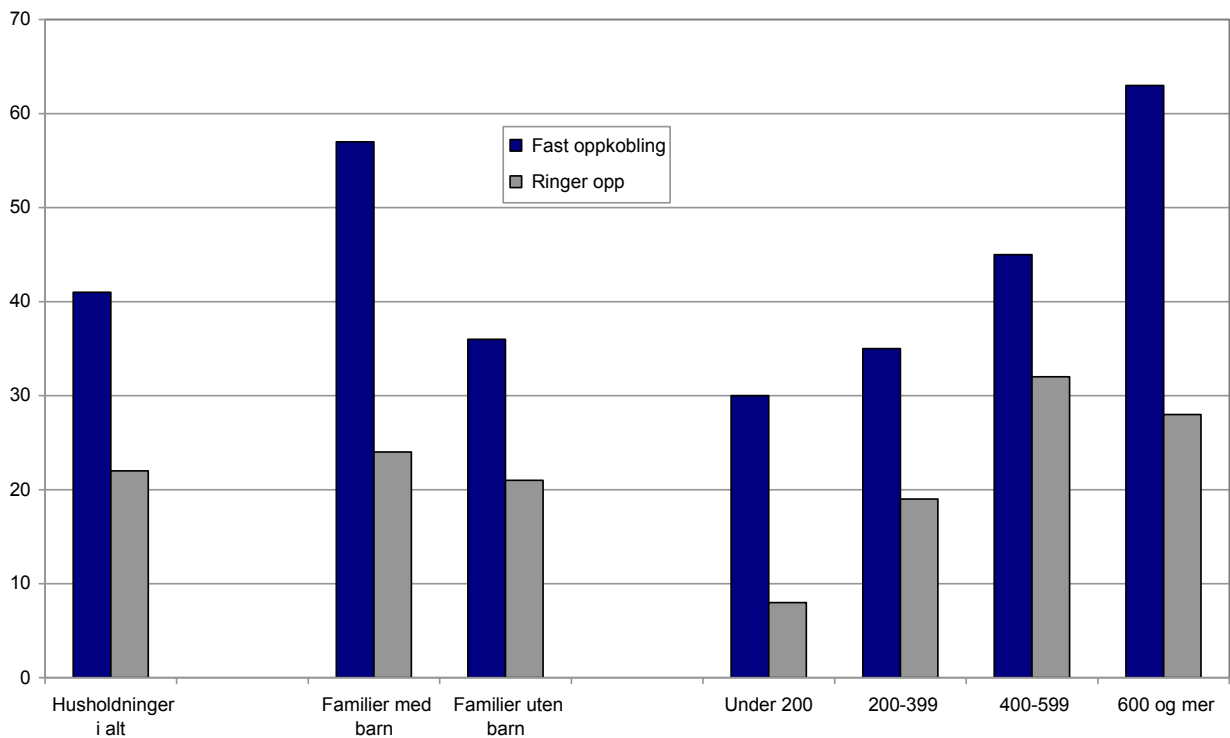
- 63 prosent av husholdningene har Internett hjemme. Av disse er to tredjedeler bredbånd og en tredjedel oppringt-tilkopling. Det er store forskjeller mellom husholdninger med og uten barn. Mens 8 av 10 husholdninger med barn har Internett, er det i underkant av 60 prosent av husholdningene uten barn som har Internett. I 2004 var andelen husholdninger med Internett hjemme 60 prosent.
- Det er også store forskjeller mellom husholdninger med høy og lav husholdningsinntekt. I husholdninger med bruttohusholdningsinntekt over 600 000 er det bare 9 prosent som ikke har tilgang til Internett i hjemmet. For lavere husholdningsinntekter stiger antallet som ikke har tilgang, og i husholdninger med inntekt under 200 000 er det hele 62 prosent som ikke har internettilgang.

- Når det gjelder aldersforskjeller så er det små forskjeller i bredbåndstilknytningen opp til 54 år. I aldersgruppen over er det betraktelig færre som har bredbånd hjemme.
- Hovedårsaken til at en husholdning ikke har Internett hjemme er at den ikke finner det nyttig. Det er 58 prosent av husholdningene som oppgir dette som hovedårsak til at de ikke har Internett hjemme. 23 prosent av husholdningene har ikke Internett hjemme fordi de har tilgang til Internett andre steder, og 21 prosent har ikke Internett fordi utstyret for å kople seg opp til Internett er for kostbart.

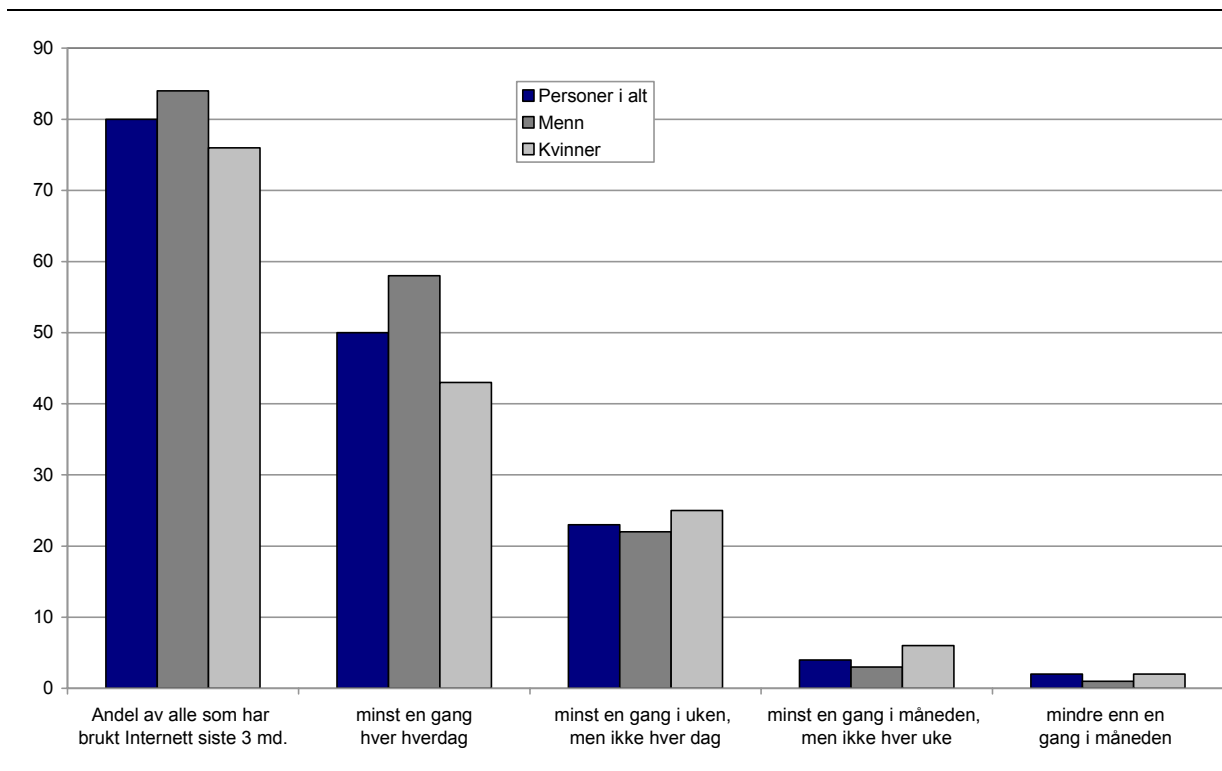
Yngre og høyt utdannende bruker Internett

- 8 av 10 har brukt Internett de siste 3 månedene, og menn bruker Internett mer enn kvinner. Det er store forskjeller mellom ulike grupper i bruken av Internett. Yngre har i større grad brukt Internett enn eldre. 95 prosent av personene med høyskole/universitetsutdanning har brukt Internett de siste 3 månedene, mens bare 46 prosent av befolkningen med ungdomskole som høyeste utdanning har gjort det samme. Så si alle studenter har brukt Internett, mens 1 av 3 pensjonister har gjort det.
- Menn bruker Internett hyppigere enn kvinner. Mens 58 prosent av den mannlige befolkningen bruker Internett hver hverdag, bruker 43 prosent av kvinnene Internett hver hverdag.

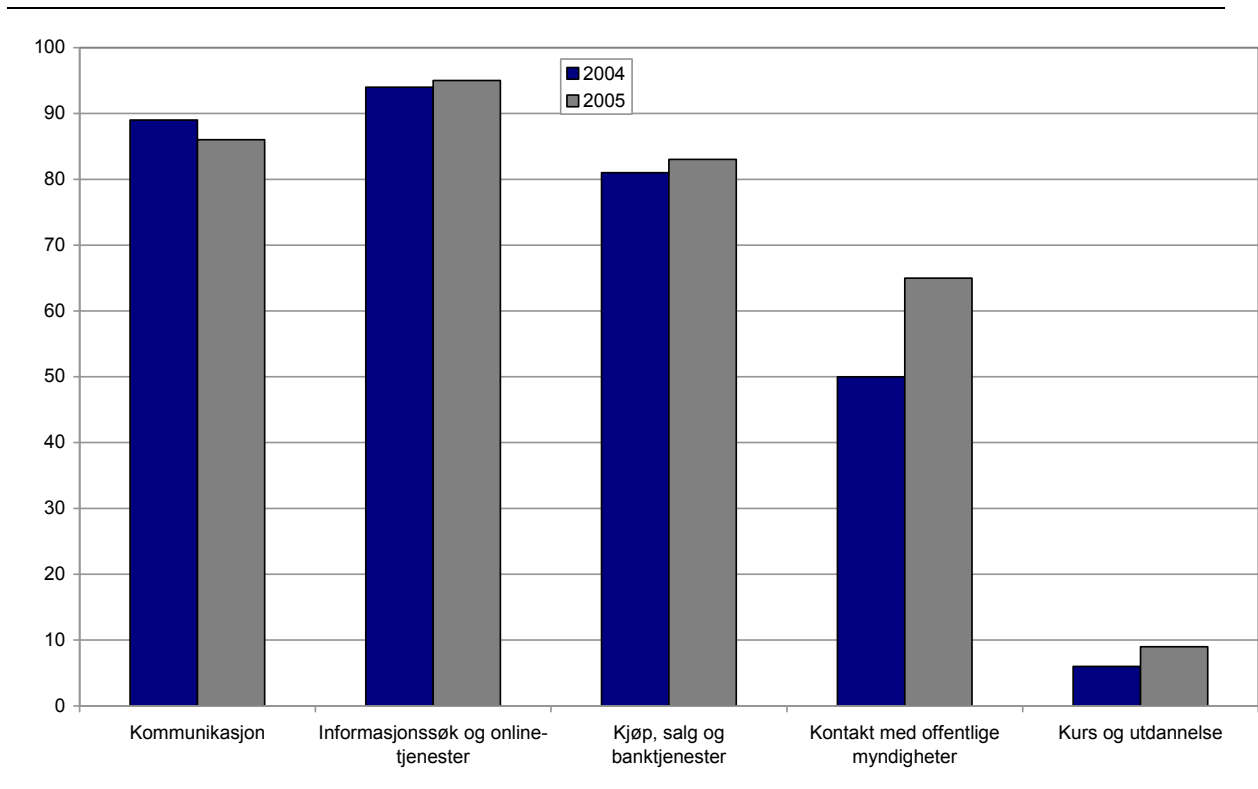
Figur 4.2.1. Andel med tilgang til Internett, etter familietype og husholdningsinntekt. 2005

Figur 4.2.2. Brukere av Internett og hyppighet siste 3 md. Andel av befolkningen, etter kjønn. 2005. Prosent.

Figur 4.2.3 Internett brukt til ulike formål de siste 3 md. Andel av de som har vært på Internett siste 3 md. 2004 og 2005

Informasjonssøk og e-post mest vanlig på Internett

- Informasjonssøk og online tjenester er den mest vanlige aktiviteten på Internett av de som har vært på Internett de siste 3 månedene. E-post og andre kommunikasjonsmåter er også svært vanlig og 86 prosent av internettbrukerne bruker Internett til dette.
- 8 av 10 bruker nettet til å kjøp, salg og banktjenester. 65 prosent av internettbrukerne bruker nettet til kontakt med offentlige myndigheter. Det er små forskjeller i bruken av Internett fra 2004.

Av de som bruker Internett er det små forskjeller på nettbruken mellom ulike aldersgrupper. Yngre bruker nettet i større grad til kjøp og salg enn eldre, men når det gjelder bruk av f.eks. nettbank så er det like stor andel pensjonister som studenter som nyttegjør seg av dette.

Tabell 4.2.1 Andel med ulike typer internettabonnement, etter familietype, husholdningsinntekt, kjønn, alder, utdanning og arbeidssituasjon. 2005. prosent

	Har tilgang til Internett			Har ikke tilgang til Internett	Fast oppkobling			Ringer opp		
	Fast oppkobling	Ringer opp	Vet ikke		ADSL eller andre xDSL-teknologier	Kabel-tv	Annet	Modem	ISDN-linje	Vet ikke
Husholdninger i alt	41	22	1	36	37	5	1	11	11	0
Familietype										
Familier med barn	57	24	1	19	50	6	2	11	13	0
Familier uten barn	36	21	1	42	32	5	1	11	10	0
Husholdningsinntekt. 1 000 kr										
Under 200	30	8	0	62	25	5	1	4	4	0
200-399	35	19	0	46	30	5	1	12	6	1
400-599	45	32	2	22	40	5	0	17	15	0
600 og mer	63	28	0	9	56	6	2	9	19	1
Personer i alt	50	24	1	25	44	5	1	11	13	0
Kjønn										
Menn	51	27	0	21	45	6	2	12	15	0
Kvinner	48	22	1	29	44	4	1	10	11	0
Alder										
16 - 24 år	63	18	0	19	57	6	2	9	9	0
25 - 34 år	56	21	0	22	51	5	2	13	8	0
35 - 44 år	61	28	0	11	55	4	1	11	17	0
45 - 54 år	54	28	1	17	46	7	1	12	16	0
55 - 64 år	33	29	2	36	28	4	1	12	17	0
65 - 74 år	18	14	1	67	14	3	1	6	7	1
Utdanning										
Ungdomsskole	32	16	2	50	28	2	1	6	10	1
Videregående skole	47	27	0	26	41	6	1	14	13	0
Universitet/høyskole +	61	23	1	15	55	5	1	9	14	0
Arbeidssituasjon										
Student	62	22	0	16	56	3	3	10	12	0
Ansatt	55	27	1	18	48	6	1	13	14	0
Selvstendig næringsdrivende	59	27	0	14	56	3	1	7	21	0
Pensjonist	24	15	1	61	19	4	1	7	8	0
Arbeidsledig	43	30	3	24	39	2	0	18	12	0

Tabell 4.2.2. Brukere av Internett, hyppighet og sted siste 3 mnd. Andel av befolkningen, etter kjønn, alder, utdanning og arbeidssituasjon. 2005

	Andel av alle som har brukt Internett siste 3 md.	Hyppighet				Sted				
		Minst en gang hver dag	Minst en gang i uken, men ikke hver dag	Minst en gang i måneden, men ikke hver uke	Mindre enn en gang i måneden	Hjemme	Arbeidsplass	Ut- dan- nings- sted	Hos en annen person	Andre steder
Personer i alt	80	50	23	4	2	67	47	12	14	7
Kjønn										
Menn	84	58	22	3	1	72	52	11	17	9
Kvinner	76	43	25	6	2	63	41	14	11	5
Alder										
16 - 24 år	98	60	31	6	2	78	27	52	33	16
25 - 34 år	92	60	26	6	1	75	58	11	25	9
35 - 44 år	94	64	26	3	1	84	64	4	9	5
45 - 54 år	81	51	23	5	3	70	60	6	8	6
55 - 64 år	61	37	18	4	2	53	42	1	3	4
65 - 74 år	26	10	11	3	1	24	4	1	2	3
Utdanning										
Ungdomsskole	46	28	15	3	0	36	13	15	8	4
Videregående skole	79	46	25	5	2	67	40	14	13	7
Universitet/høyskole +	95	67	23	3	1	80	74	7	15	9
Arbeidssituasjon										
Student	99	68	27	3	1	82	28	75	31	14
Ansatt	90	57	27	5	2	75	67	4	14	7
Selvstendig næringsdrivende	79	55	20	2	1	71	39	6	9	8
Pensjonist	32	14	11	5	1	30	5	1	4	2
Arbeidsledig	73	50	20	0	2	71	7	14	12	10

Tabell 4.2.3 Internett brukt til ulike formål de siste 3 mnd. Andel av de som har vært på Internett siste 3 md, etter kjønn, alder, utdanning og arbeidssituasjon. 2005

	Kommunika- sjon	Informasjons- søk og online- tjenester	Kjøp, salg og banktjenester	Kontakt med offentlige myndigheter	Kurs og utdanning
Personer i alt	86	95	83	65	9
Menn	88	96	86	68	8
Kvinner	85	92	80	60	9
16 - 24 år	90	97	77	52	10
25 - 34 år	90	97	90	70	15
35 - 44 år	87	97	85	74	6
45 - 54 år	82	96	85	63	6
55 - 64 år	83	86	76	59	6
65 - 74 år	82	82	82	55	0
Ungdomsskole	85	98	71	49	6
Videregående skole	83	94	82	60	8
Universitet/høyskole +	92	96	88	75	10
Student	94	97	79	56	18
Ansatt	86	95	85	66	7
Selvstendig næringsdrivende	91	98	92	76	10
Pensjonist	74	81	72	56	1
Arbeidsledig	88	96	82	72	9

4.3. Kjøp via Internett

Avsnittet presenterer utbredelsen av handel over Internett, og hvilke produkter som blir handlet på Internett. Avsnittet belyser også problemer som blir støtt på ved kjøp over Internett.

- Halvparten av internettbrukerne handler på Internett.
- Reiser, innkvartering, billetter og bøker er populære produkter på Internett.

4 av 10 har handlet på Internett

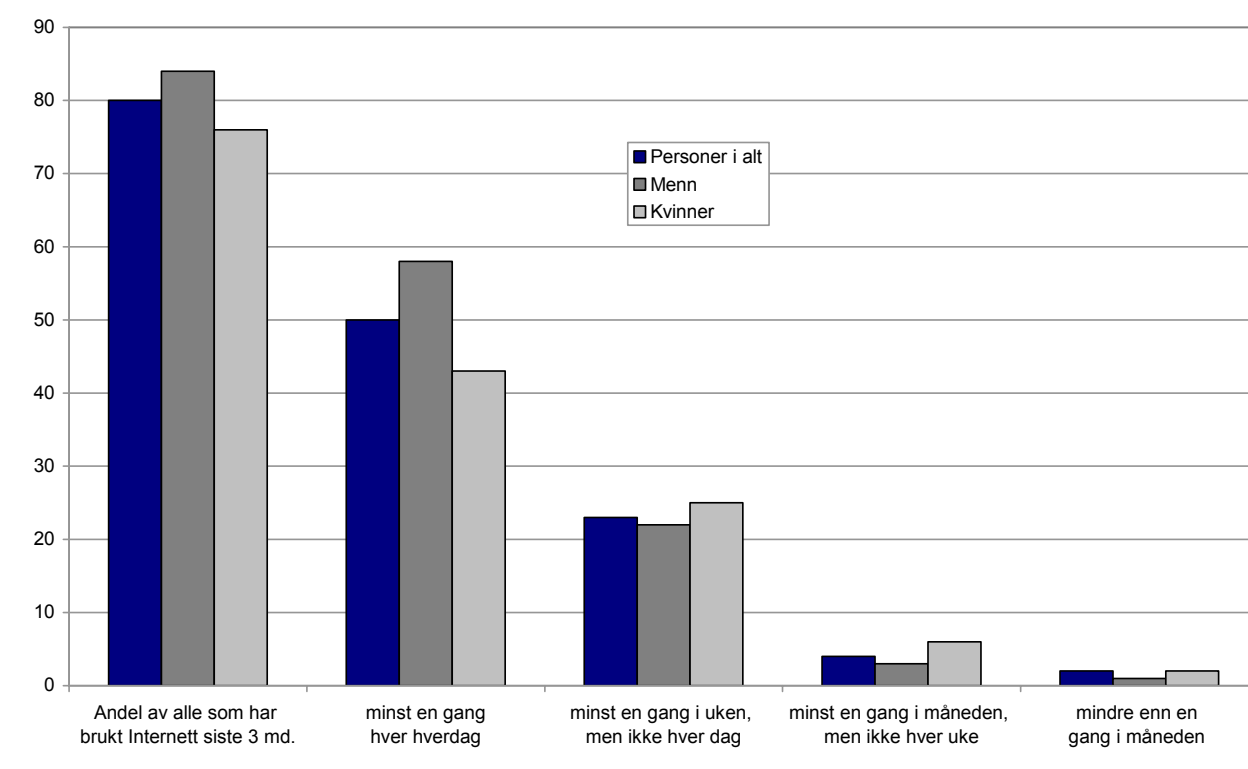
- Det er populært å handle på Internett. 40 prosent av befolkningen hadde kjøpt eller bestilt varer eller tjenester til privat bruk over Internett de siste 12 månedene. Av de som hadde brukt Internett siste 3 månedene var tilsvarende tall på 50 prosent. Menn handlet i større grad på Internett enn kvinner, med henholdsvis 48 og 32 prosent. Det er også klare aldersforskjeller i bruken av netthandel, hvor yngre handlet betydelig mer enn eldre.

Handler reiser og innkvartering

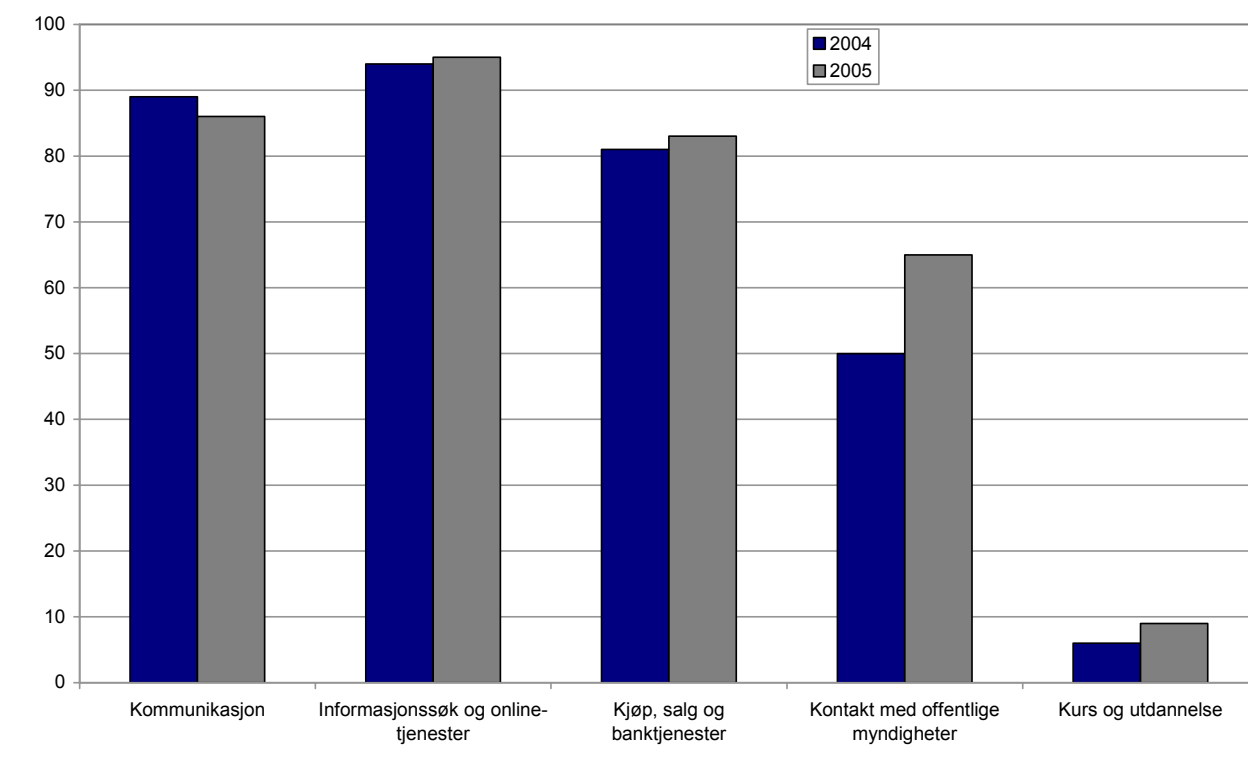
- De fleste som handlet over Internett kjøpte eller bestilte reiser og innkvartering. 63 prosent av de som handlet på nettet kjøpte nettopp dette, noe som er 3 prosentpoeng mer enn i 2004. Billetter og bøker, magasiner og læremateriale ble handlet av henholdsvis 48 og 44 prosent.

Kvinner handlet i større grad klær og sportsartikler over Internett, mens menn i større grad handlet elektroniske artikler, PC og programvare.

Figur 4.3.1 Andel av befolkningen som har kjøpt eller bestilt varer eller tjenester til privat bruk over Internett. 2005

Figur 4.3.2 Type varer og tjenester handlet av de som har handlet på Internett siste 12 måneder, etter kjønn. 2005

Tabell 4.3.1 Type varer og tjenester handlet av de som har handlet på Internett siste 12 måneder, etter kjønn og alder. 2005

	Daglig- varer	Film og musikk	Bøker, maga- siner, lære- materiale	Klær, sports- artikler	PC soft- ware	PC hard- ware	Elek- tronisk utstyr	Kjøp av aksjer og finan- sielle tjenester	Reiser og inn- kvar- tering	Billetter til ulike begiven- heter	Lotteri og tipping	Annet
Personer i alt	2	41	44	34	27	26	30	12	63	48	8	15
Kjønn												
Menn	2	48	47	29	36	37	39	15	62	50	10	16
Kvinner	3	30	41	41	14	10	16	7	65	46	4	13
Alder												
16 - 24 år	1	52	26	35	34	31	27	4	50	45	9	12
25 - 54 år	3	41	48	36	26	27	32	14	66	50	8	16
55 - 74 år	0	13	51	15	21	13	20	9	69	41	3	13

4.4. IKT-kompetanse i husholdningene

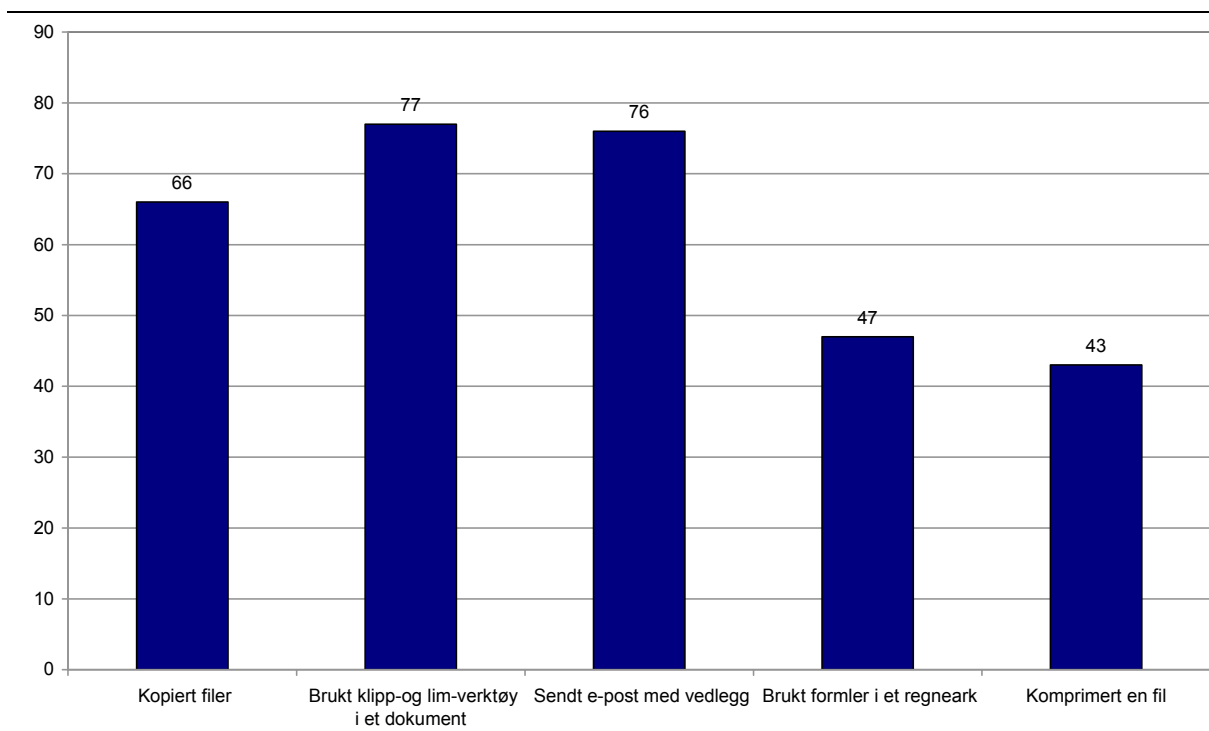
Avsnittet gir en oversikt over husholdningenes kompetanse i bruk av IKT.

- Halvparten av befolkningen har tatt et PC-kurs.
- De yngre PC-brukerne har i større grad brukt PC til ulike aktiviteter.

De eldre henger etter

- Mens halvparten av befolkningen en eller annen gang har tatt et PC-kurs, har en av ti tatt et slik kurs de siste 12 månedene.
- Andelen som har brukt PC til å utføre ulike aktiviteter er høyest blant aldersgruppen 16 til 24 år. I aldersgruppene 25 til 54 år er det små forskjeller, mens de eldste aldersgruppene henger litt etter.
- Menn har i større grad utført ulike aktiviteter på PC enn kvinner.

Figur 4.4.1. Andel av de som har brukt PC de siste 12 månedene som har utført ulike aktiviteter. 2005. Prosent

Tabell 4.4.1 Andel av de som har brukt PC de siste 12 månedene som har utført ulike aktiviteter, etter kjønn, alder, utdanning og arbeidssituasjon. 2005. Prosent

	Kopiert filer	Brukt klipp-og lim-verktøy i et dokument	Sendt e-post med vedlegg	Laget en Internett-side eller elektronisk presentasjon	Komprimert en fil
Personer i alt	66	77	76	18	43
Kjønn					
Menn	72	79	80	23	59
Kvinner	59	76	73	13	27
Alder					
16 - 24 år	81	91	84	31	54
25 - 34 år	72	84	81	23	46
35 - 44 år	71	86	86	17	50
45 - 54 år	58	71	75	14	42
55 - 64 år	54	63	63	9	32
65 - 74 år	34	38	43	2	13
Utdanning					
Ungdomsskole	51	60	60	17	35
Videregående skole	61	72	70	15	41
Universitet/høyskole	79	92	90	21	51
Arbeidssituasjon					
Student	75	93	90	32	47
Ansatt	68	81	79	17	47
Selvstendig næringsdrivende	58	76	76	26	45
Pensjonist	46	45	45	3	19
Arbeidsledig	68	67	65	25	44

Om statistikken

Datagrunnlaget er hentet fra Statistisk sentralbyrås undersøkelse om bruk av IKT i husholdningene. Statistikken omfatter et utvalg av den norske befolkningen fra og med 16 år til og med 74 år og deres bruk av og tilgang til informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT). Den enkelte person er statistisk enhet. For spørsmål som gjelder husholdningen, f.eks. typer IKT som respondenten har hjemme, er også husholdningen statistisk enhet. Til husholdningen regnes alle personer som er fast bosatt i boligen, og som har felles matbudsjett. Utvalget inneholder 2000 personer og svarprosenten ligger på 62 prosent. Data er hentet fra siste publiserte undersøkelse som er fra 2. kvartal 2004.

Internettreferanse: www.ssb.no/ikthus/

Tabell 4.4.2 Andel av de som har brukt PC som har utført ulike aktiviteter, etter kjønn, alder, utdanning og arbeidssituasjon. 2004. Prosent

	Kopiert filer	Brukt klipp- og limverktøy- i et dokument	Sendt e-post med vedlegg	Brukt formler i et regneark	Laget en internett- side eller elektronisk presentasjon	Laget et data- program
Personer i alt	58	71	77	47	29	7
Menn	65	72	80	55	36	11
Kvinner	51	71	73	38	22	3
16 - 24 år	72	86	81	48	40	9
25 - 34 år	64	79	81	52	35	8
35 - 44 år	60	73	80	49	27	6
45 - 54 år	54	68	77	50	27	8
55 - 64 år	42	51	67	40	21	6
65 - 74 år	28	31	46	10	2	0
Ungdomsskole	48	53	57	38	31	4
Videregående skole	53	66	74	39	20	6
Universitet/høyskole + Uoppgitt	70	85	87	59	44	10
Student	79	92	87	53	48	9
Ansatt	60	74	80	50	30	6
Selvstendig næringsdrivende	35	51	68	48	18	13
Pensjonist	36	39	57	25	9	2
Arbeidsledig	63	66	56	31	34	13
Annet (inkl. førstegangstjeneste, hjemmeværende)	47	73	62	39	19	8

5. Informasjons- og kommunikasjonsteknologi i næringslivet

Utvalsundersøkinga av IKT-bruk i næringslivet dekkjer primært føretak med 10 sysselsette eller fleire, men inkluderer eit tilleggsutval også for føretak med under 10 sysselsette. Populasjonen for undersøkinga femner om alle næringsområde utanom primærnæringsane, bergverksdrift, offentleg administrasjon, kloakk og renovasjon, interesseorganisasjonar, lønna arbeid i private hushald og internasjonale organ og organisasjonar. Utvalet inneheld knapt 5000 føretak og svarprosenten ligg på om lag 75 prosent.

Internettreferanse: www.ssb.no/iktbruken/

5.1. Internett-tilgang

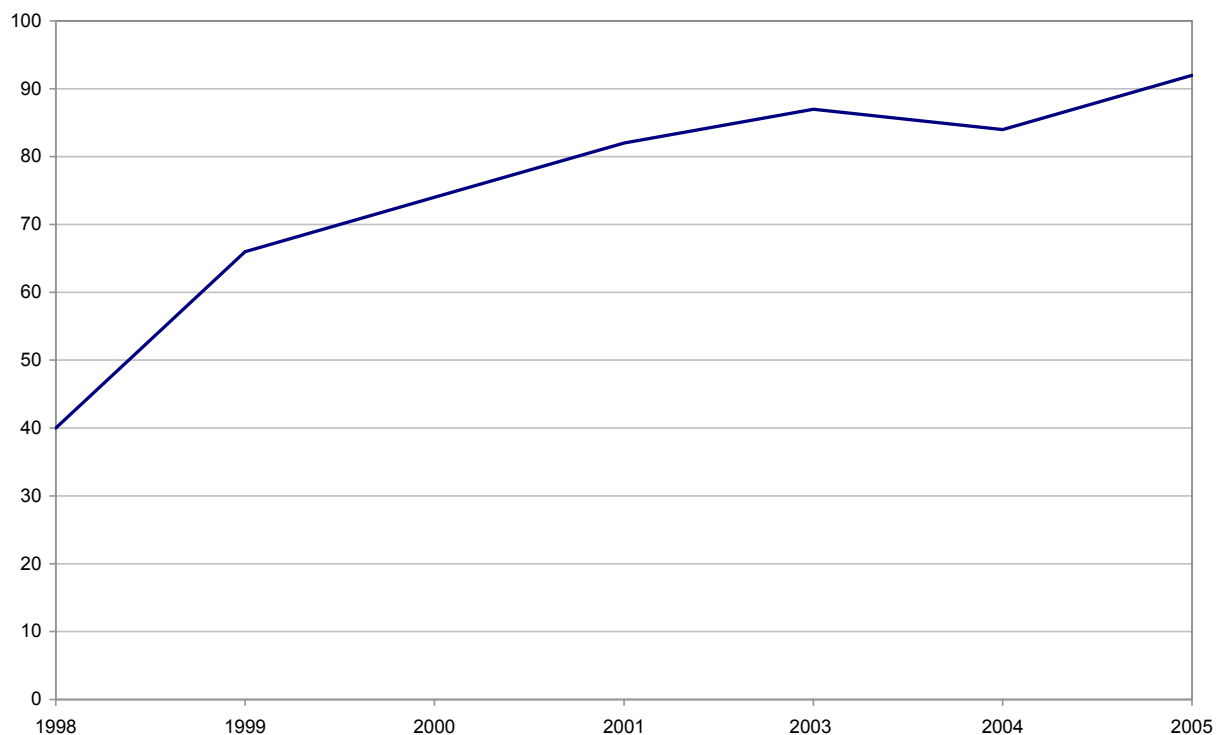
Avsnittet presenterer data om tilgang til Internett i næringslivet i åra 1998-2005. Vidare inneheld avsnittet informasjon om næringslivets tilgang til Internett via breiband i perioden 2001-2005.

- Utbreiinga av Internett-tilgang har nådd eit mettingspunkt.
- Delen føretak med breiband har auka med nesten 150 prosent sidan 2001.

Stabil Internett-tilgang

- Sidan 1998 har delen føretak med Internett-tilgang auka sterkt. I dette året var ikkje meir enn 40 prosent av føretaka kopla til Internett. I 2005 rapporterte over 90 prosent at dei hadde Internett-tilgang. Delen føretak med tilgang til Internett vart i løpet av nokre år meir enn dobla.
- I 2003 nådde Internett-tilgangen blant større føretak eit mettingspunkt, 87 prosent. I 2005 var delen med tilgang til Internett framleis rundt 90 prosent.

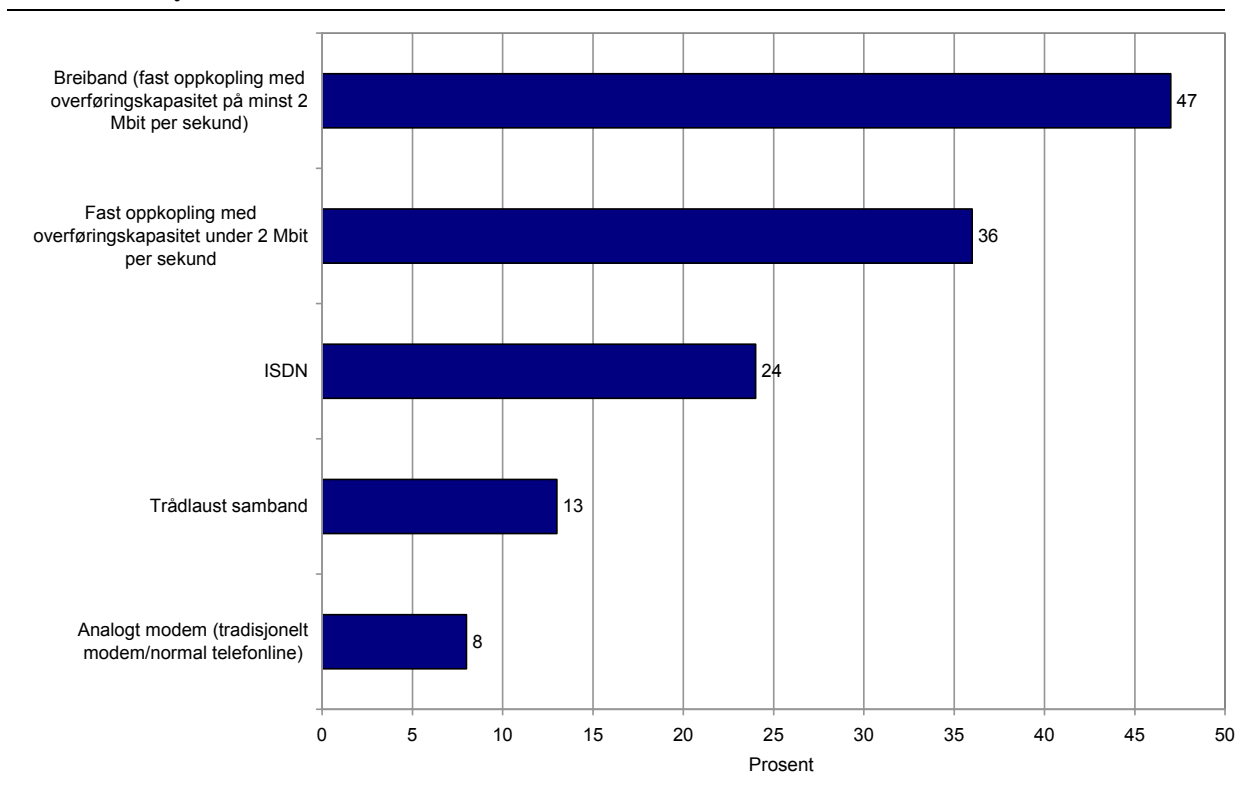
Figur 5.1.1. Delen av alle føretak med tilgang til Internett. Føretak med 10+ sysselsette. 1998-2005. Prosent

Halvparten har breiband

- Breiband vert vanlegvis definert som overføringskapasitet på minst 2 Mbit per sekund. I høve til denne definisjonen hadde halvparten av alle føretak med minst ti sysselsette breiband i 2004. Det er ein auke på nesten 150 prosent i høve til 2001.
- Det er ikkje enkelt for føretaka å rapportera tekniske data som overføringskapasiteten til Internett-tilkoplinga deira. I denne undersøkinga vart føretaka spurde om dei var tilkopla Internett via ulike DSL-samband eller andre typar samband med kapasitet på minst 2 Mbit per sekund.

Figur 5.1.2. Delen av alle foretak med ulike typer Internett-tilkopling. Foretak med 10+ sysselsette. 2005. Prosent

Tabell 5.1.1. Delen av alle foretak med tilgang til Internett, etter mengd sysselsette og næringsområde. 1998-2005. Prosent

	1998	1999	2000	2001	2003	2004	2005
Alle foretak med 10+ sysselsette	40	66	74	82	87	84	92
Mengd sysselsette							
10-19	34	58	67	75	83	79	89
20-49	43	72	79	87	90	88	94
50-99	52	83	86	95	95	92	98
100+	60	87	92	96	97	96	99
Næringsområde							
Industri (NACE 11, 15-37 og 40, 41)	48	75	83	92	90	90	95
Bygg og anlegg (NACE 45)	35	70	80	89	92	90	95
Handel med motorkøyrety og drivstoff (NACE 50)	39	71	73	78	86	82	99
Engroshandel (NACE 51)	46	78	87	92	96	89	98
Detaljhandel (NACE 52)	19	39	47	56	73	68	79
Hotell, restaurant og catering (NACE 55)	30	53	63	67	72	69	75
Transport/telekommunikasjon (NACE 60-64)	34	60	67	79	88	88	94
Bank/finans (NACE 65-67)	44	94	100	99	90	97	100
Tenesteyting elles (NACE 70-74, 92 og 93)	60	77	85	88	93	88	96

Tabell 5.1.2. Delen av alle føretak med breiband¹, etter mengd sysselsette og næringsområde. 2001-2005. Prosent

	2001	2003	2004	2005
Alle føretak med 10+ sysselsette	19	26	33	47
Mengd sysselsette				
10-19	14	18	25	39
20-49	21	28	37	53
50-99	29	41	50	64
100+	42	58	66	78
Næringsområde				
Industri (NACE 11, 15-37 og 40, 41)	19	28	33	50
Bygg og anlegg (NACE 45)	9	11	27	43
Handel med motorkøyrety og drivstoff (NACE 50)	24	24	29	49
Engros handel (NACE 51)	21	38	45	62
Detaljhandel (NACE 52)	8	12	20	27
Hotell, restaurant og catering (NACE 55)	10	9	22	26
Transport/telekommunikasjon (NACE 60-64)	22	27	32	52
Bank/finans (NACE 65-67)	51	57	56	83
Tenesteyting elles (NACE 70-74, 92 og 93)	34	44	48	63

¹ Fast oppkopling med overføringskapasitet på minst 2 Mbit per sekund.

5.2. Heimesider

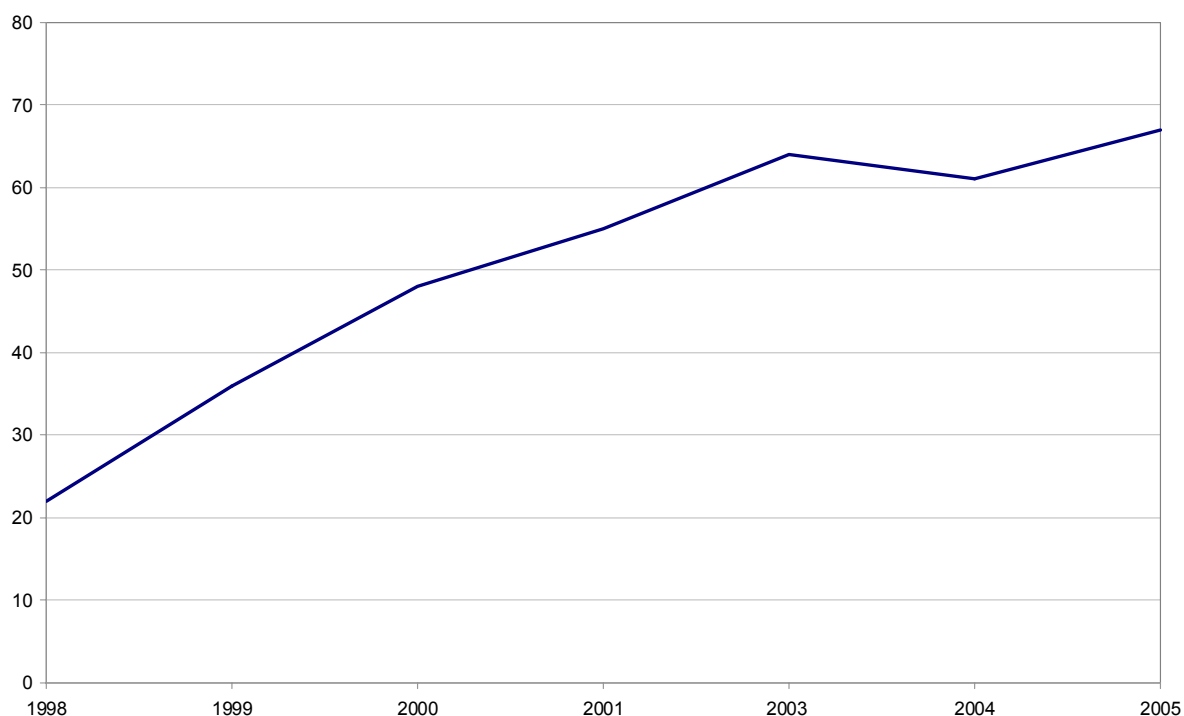
Avsnittet presenterer omfanget av heimesider i næringslivet i perioden 1998-2005.

- Næringslivets bruk av heimesider har auka sterkt sidan slutten av 1990-talet.

Aukande bruk av heimesider

- Sidan 1998 har delen føretak med heimesider vokse rundt 200 prosent. I 1998 hadde vel 20 prosent av føretaka oppretta heimesider. I 2005 rapporterte 67 prosent av alle føretak at dei hadde oppretta ei heimeside.

Figur 5.2.1. Delen av alle føretak med heimeside. Føretak med 10+ sysselsette. 1998-2005. Prosent

Tabell 5.2.1. Delen av alle føretak med heimeside, etter mengd sysselsette og næringsområde. 1998-2005. Prosent

	1998	1999	2000	2001	2003	2004	2005
Alle føretak med 10+ sysselsette	22	36	48	55	64	61	67
Mengd sysselsette							
10-19	15	26	41	46	58	53	60
20-49	25	41	50	61	65	67	73
50-99	33	54	67	74	79	78	85
100+	46	65	77	81	87	88	90
Næringsområde							
Industri (NACE 11, 15-37 og 40, 41)	26	40	53	63	69	68	77
Bygg og anlegg (NACE 45)	15	31	46	49	60	57	62
Handel med motorkøyrety og drivstoff (NACE 50)	17	33	42	53	59	53	65
Engroshandel (NACE 51)	32	46	62	64	80	76	85
Detaljhandel (NACE 52)	5	11	23	27	31	32	36
Hotell, restaurant og catering (NACE 55)	16	36	48	42	55	57	62
Transport/telekommunikasjon (NACE 60-64)	19	28	41	52	60	61	62
Bank/finans (NACE 65-67)	44	73	88	85	87	87	94
Tenesteyting elles (NACE 70-74, 92 og 93)	38	53	64	77	83	77	82

5.3. Sal via Internett

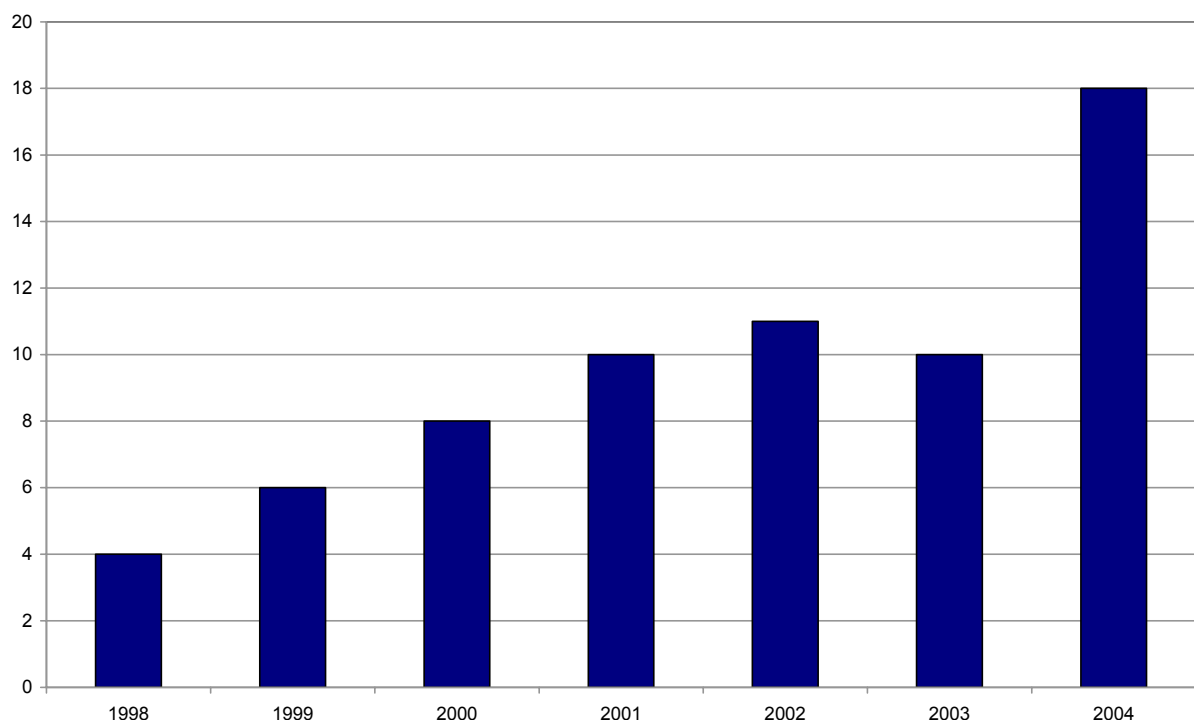
Dette avsnittet syner delen føretak med omsetning frå sal via Internett 1998-2004. Volumet av næringslivets Internett-omsetning i perioden vert også presentert.

- Ein femtedel av føretaka har omsetning frå bestillingar motteke via Internett.
- Volumet til næringslivets Internett-omsetning var i 2005 om lag 59 milliardar kroner.

Kvart femte føretak har Internett-omsetning

- 18 prosent av føretaka oppnådde Internett-omsetning i 2004. Det er meir enn ei firedobling sidan 1998. I dette året hadde ikkje meir enn fire prosent omsetning via Internett. Føretak med minst ein prosent av samla omsetning frå bestillingar motteke via heimeside er rekna med blant føretaka som har Internett-omsetning.

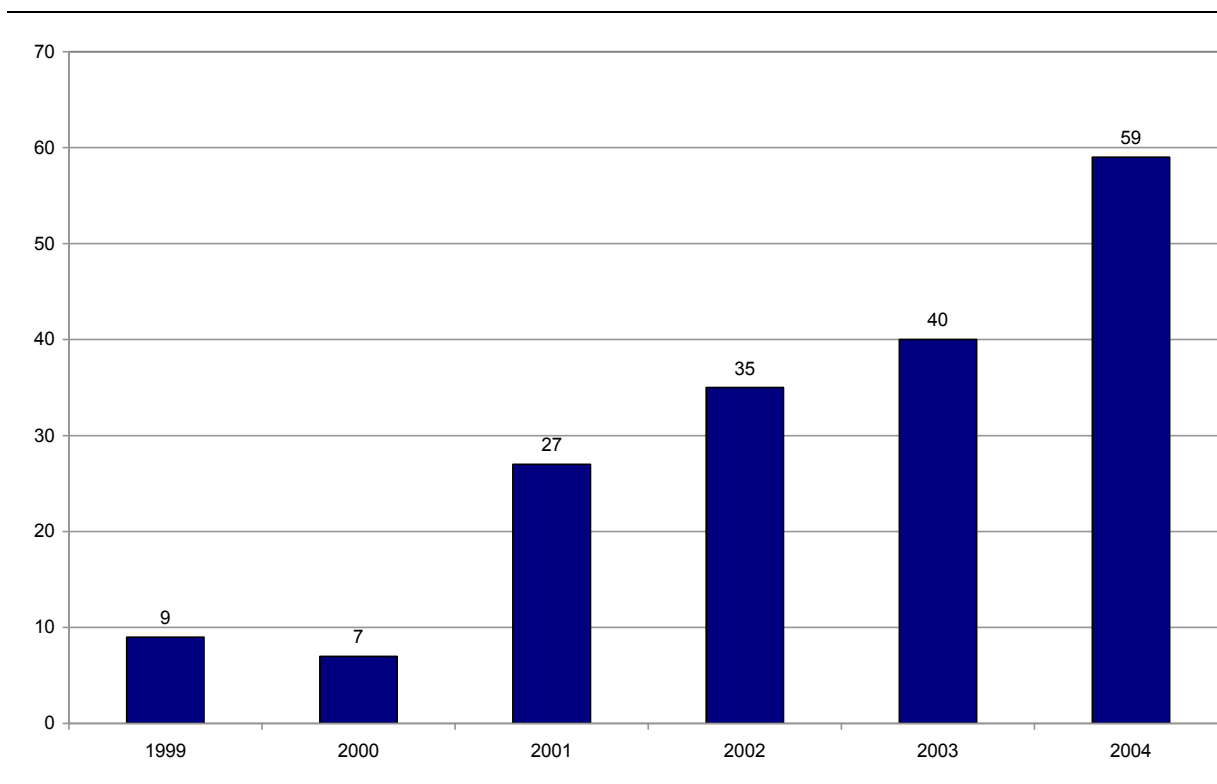
Figur 5.3.1. Delen til alle føretak med omsetning frå sal via Internett. Føretak med 10+ sysselsette. 1998-2004. Prosent

Internett-omsetning på 59 milliardar

- I 2004 var samla omsetning frå sal via Internett om lag 59 milliardar kroner. I 1999 utgjorde Internett-omsetninga ikkje meir enn om lag 9 milliardar. Sidan utrekninga av Internett-omsetninga byggjer på observasjonar med stor variasjon, er utryggleiken større enn for resultat presentert som delar. Utryggleiken i datamaterialet kan medføre store årlege svingingar.
- Ei seksdobling av volumet til Internett-omsetning er likevel ei dramatisk auke. I denne publiseringa har Statistisk sentralbyrå ikkje inkludert bank- og finansnæringa i volumet til Internett-omsetninga.

Figur 5.3.2. Volumet til Internett-salet. Føretak med 10+ sysselsette. 1999-2004. Milliardar kroner

Tabell 5.3.1. Internett-sal. Delen av alle føretak med omsetning frå sal via Internett. Føretak med 10+ sysselsette. 1998-2004. Prosent

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Føretak med minst 1 prosent av total omsetning frå bestillingar motteke via Internett	4	6	8	10	11	10	18
Prosent							
1+	4	6	8	10	11	10	18
2+	2	5	5	7	10	9	15
5+	2	3	3	5	8	7	12
10+	1	2	2	2	5	4	8
25+	0	1	1	1	2	1	3
50+	0	0	0	0	1	1	1

5.4. Regionale perspektiv

Avsnittet presenterer den fylkesvise fordelinga av Internett-tilgang i næringslivet i åra 1998-2005. Vidare avdekkast bruken av heimesider fordelt etter fylke i same periode.

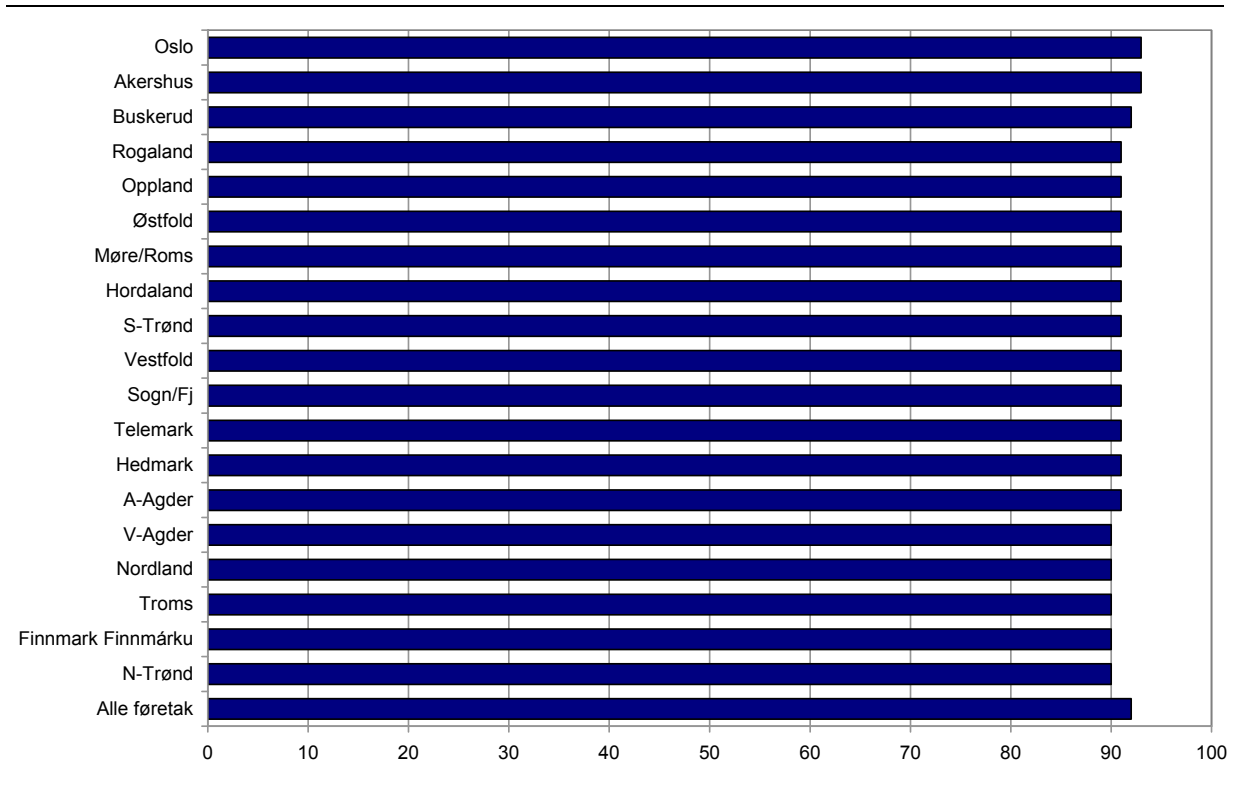
- Delen føretak med Internett-tilgang er om lag lik over alt.
- I Oslo er delen føretak med heimeside noko høgare enn i resten av landet.

Internett-tilgangen lik over alt

- Utvalsstorleiken til undersøkinga gjer delane for Internett-tilgang noko usikre for mindre fylke. Tala syner likevel at regionale skilnader er jamna ut. Internett-tilgangen er om lag 90 prosent i dei fleste fylke. Skilnaden mellom fylka er ikkje større enn tre prosentpoeng.

- På slutten av 1990-talet fanst framleis skilnader mellom føretak i utkantar og sentrale strom. I 1999 hadde om lag 70 prosent av føretak i Oslo og Akershus Internett-tilgang mot 60 i Finnmark. I løpet av fire-fem år har skilnadene nesten forsvunne. Næringsstruktur og storleiksfordelinga av føretaka varierer mellom fylka. Skilnader mellom fylka bør vurderast med bakgrunn i dette.

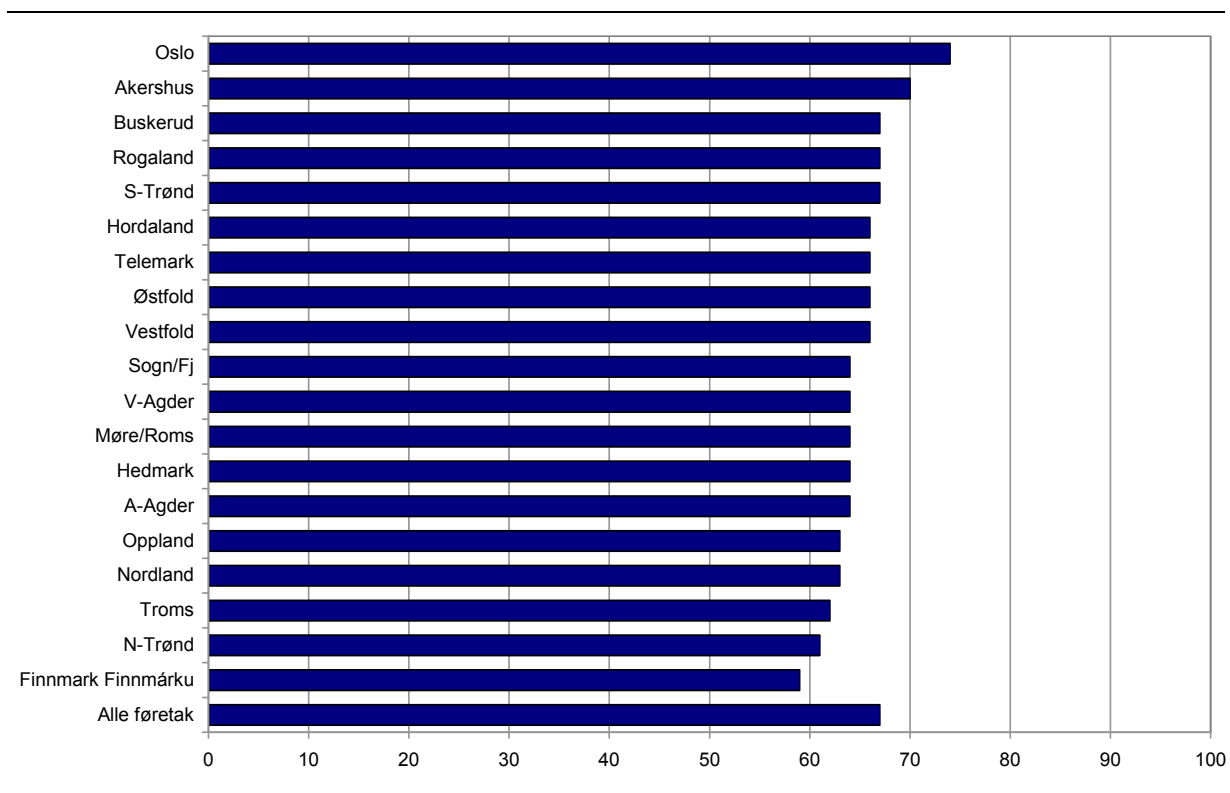
Figur 5.4.1. Delen av alle føretak med tilgang til Internett. Fordelt etter fylke. 10+ sysselsette. 2005. Prosent

Heimeside mest vanleg i Oslo

- Tala syner at det framleis finst regionale skilnader kring opprettinga av heimesider. I 2005 hadde nesten tre av fire føretak i Oslo heimesider, medan delen i fleire andre fylke låg om lag 15 prosent lågare.
- Den regionale utjamninga i bruken av heimesider har vore marginal sidan slutten av 1990-talet. I 1999 hadde rundt 45 prosent av føretaka i Oslo heimeside mot knapt 30 i Finnmark. I 2005 var tilsvarande delar høvesvis 74 og 59 prosent.

Figur 5.4.2. Delen av alle føretak med heimeside. Fordelt etter fylke. 10+ sysselsette. 2005. Prosent

Tabell 5.4.1. Delen av alle føretak med tilgang til Internett, etter fylke. 1998-2004. Prosent

	1998	1999	2000	2001	2003	2004
Alle føretak med 10 sysselsette eller fleire	40	66	74	82	87	84
Østfold	37	64	72	81	87	83
Akershus	42	69	77	83	89	85
Oslo	45	70	79	85	89	86
Hedmark	36	62	72	80	86	82
Oppland	36	63	71	79	85	84
Buskerud	40	66	73	82	87	85
Vestfold	39	65	72	82	86	83
Telemark	38	63	71	78	85	83
Aust-Agder	37	64	71	78	84	82
Vest-Agder	38	64	73	79	86	82
Rogaland	41	66	73	81	87	84
Hordaland	39	65	73	81	86	83
Sogn og Fjordane	38	64	72	81	85	83
Møre og Romsdal	39	65	73	81	86	83
Sør-Trøndelag	40	65	73	82	86	83
Nord-Trøndelag	35	61	70	78	84	81
Nordland	38	64	72	80	85	82
Troms	37	64	71	79	85	82
Finnmark Finnmarkku	36	60	68	79	83	81

Tabell 5.4.2. Delen av alle foretak med heimeside, etter fylke. 1998-2004. Prosent

	1998	1999	2000	2001	2003	2004
Alle foretak med 10 sysselsette eller flere	22	36	48	55	64	61
Østfold	19	33	45	53	62	59
Akershus	25	38	53	58	67	65
Oslo	29	44	57	63	71	69
Hedmark	17	30	44	51	60	58
Oppland	17	32	44	51	59	60
Buskerud	22	36	47	54	63	61
Vestfold	20	33	46	54	62	58
Telemark	19	33	45	52	60	60
Aust-Agder	19	32	43	51	59	58
Vest-Agder	20	33	47	52	62	59
Rogaland	22	36	48	55	63	61
Hordaland	20	34	46	53	62	60
Sogn og Fjordane	18	30	44	52	60	59
Møre og Romsdal	20	33	46	53	61	58
Sør-Trøndelag	22	36	47	55	63	61
Nord-Trøndelag	16	29	43	49	55	54
Nordland	19	32	43	50	58	56
Troms	18	31	44	40	60	55
Finmark Finnmark	15	27	39	46	55	55

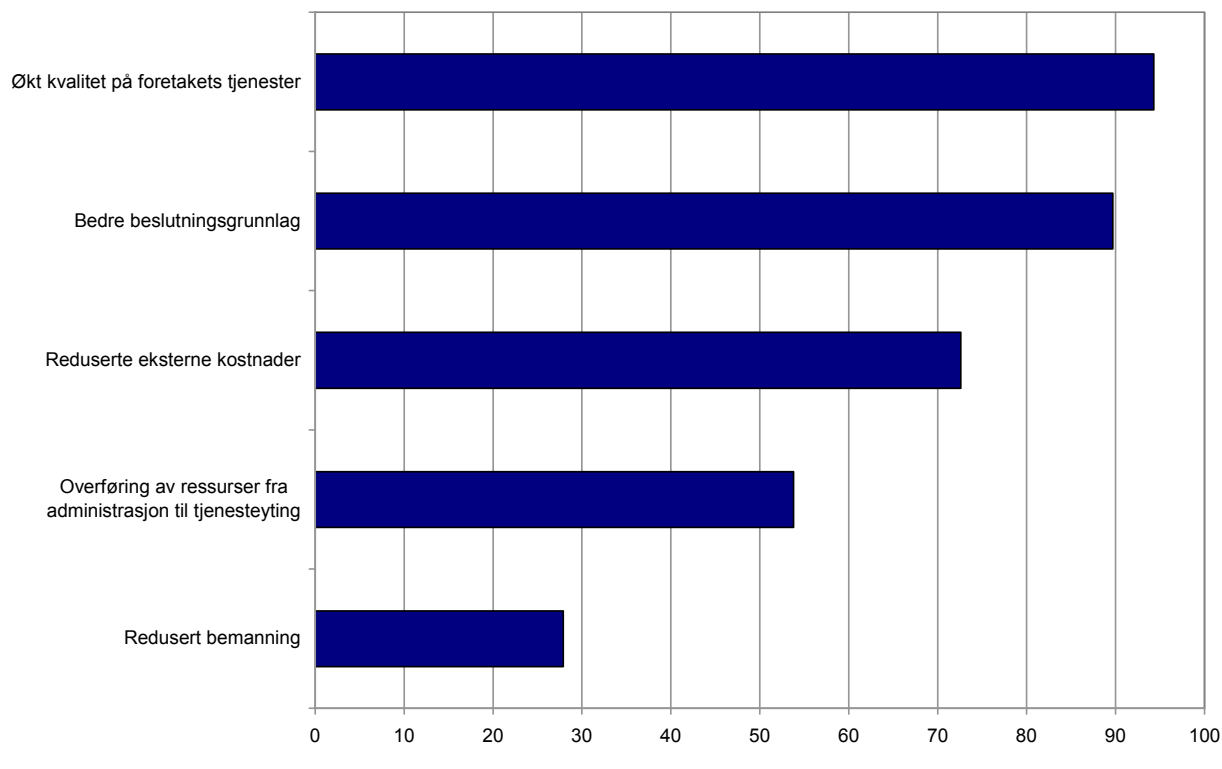
6. Bruk av IKT i staten

Over 90 prosent av foretakene forutsetter økt kvalitet på tjenestetilbudet ved innføring av nye IT-systemer.

IT-strategi

I 2005 oppga 48 prosent av foretakene at de hadde en IT-strategi som var ajourført i løpet av de siste to årene. Blant disse foretakene oppga 98 prosent at IT-sikkerhet var en del av strategien. Elektroniske tjenester var med i strategien til 88 prosent av foretakene. Det ble videre spurt om på hvilke områder en forutsatte å ta ut gevinsten ved innføring av nye IT-systemer. 94 prosent oppga at de forventet økt kvalitet på foretakets tjenester og 54 prosent forventet at det ville gi rom for overføring av ressurser fra administrasjon til tjenesteyting. Videre oppga 28 prosent at de forutsatte reduksjon i bemanningen

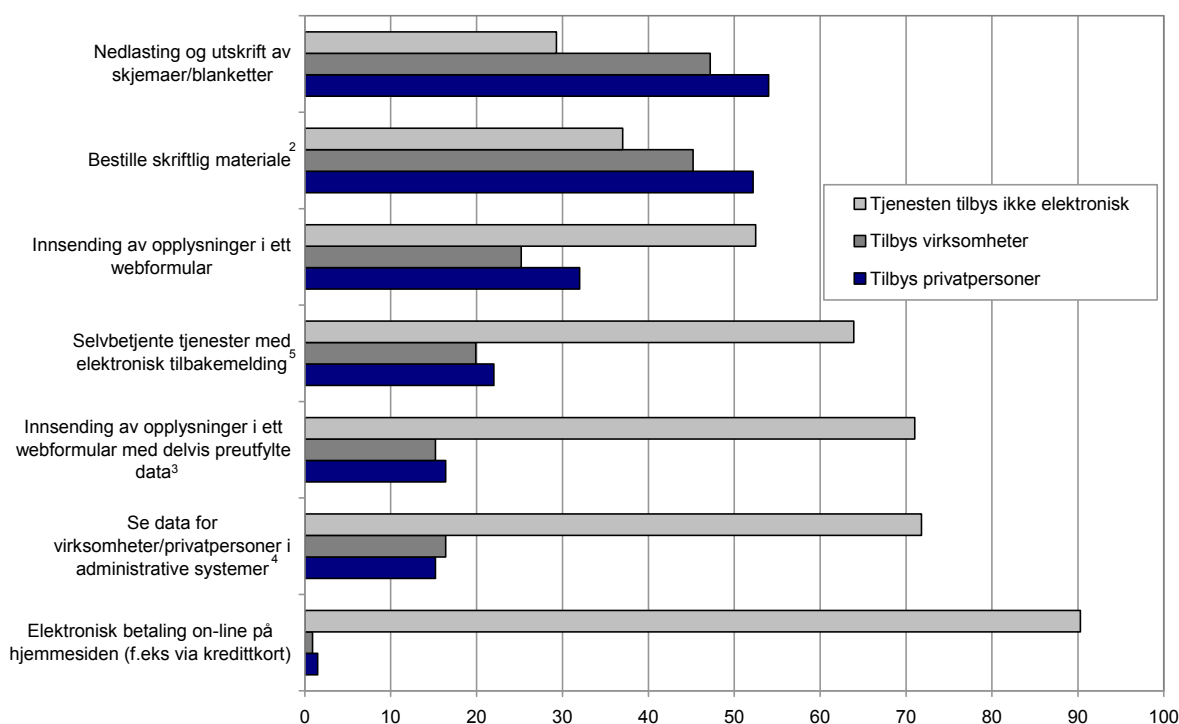
Figur 6.1. Andelen foretak som forutsetter å ta ut gevinsten ved innføring av nye IT-systemer på følgende områder. 2005. Prosent

Elektroniske tjenester

Med elektroniske tjenester menes tjenester som er tilgjengelige på egen hjemmeside eller via direkte link til eksternt webside. 90 prosent av foretakene oppga at de hadde egen hjemmeside eller felles hjemmeside med ett eller flere andre foretak i 2005. Nedlasting av skriftlig materiale eller bestilling av skriftlig materiale som brosjyrer/skjemaer var de mest utbredte tjenestene i 2005. Henholdsvis 65 og 57 prosent av foretakene tilbød slike tjenester. Muligheten til å sende inn opplysninger via et webformular (f.eks. søknader) var tilgjengelig hos 41 prosent av foretakene. Generelt ble de kartlagte tjenestene i undersøkelsen i større grad tilbudt privatpersoner enn virksomheter.

Figur 6.2. Andelen foretak med tilbud om ulike elektroniske tjenester¹. 2005. Prosent

¹ Enten via funksjon på hjemmesiden eller via direkte link til ekstern side.

² F.eks. brosjyrer, skjemaer m.m.

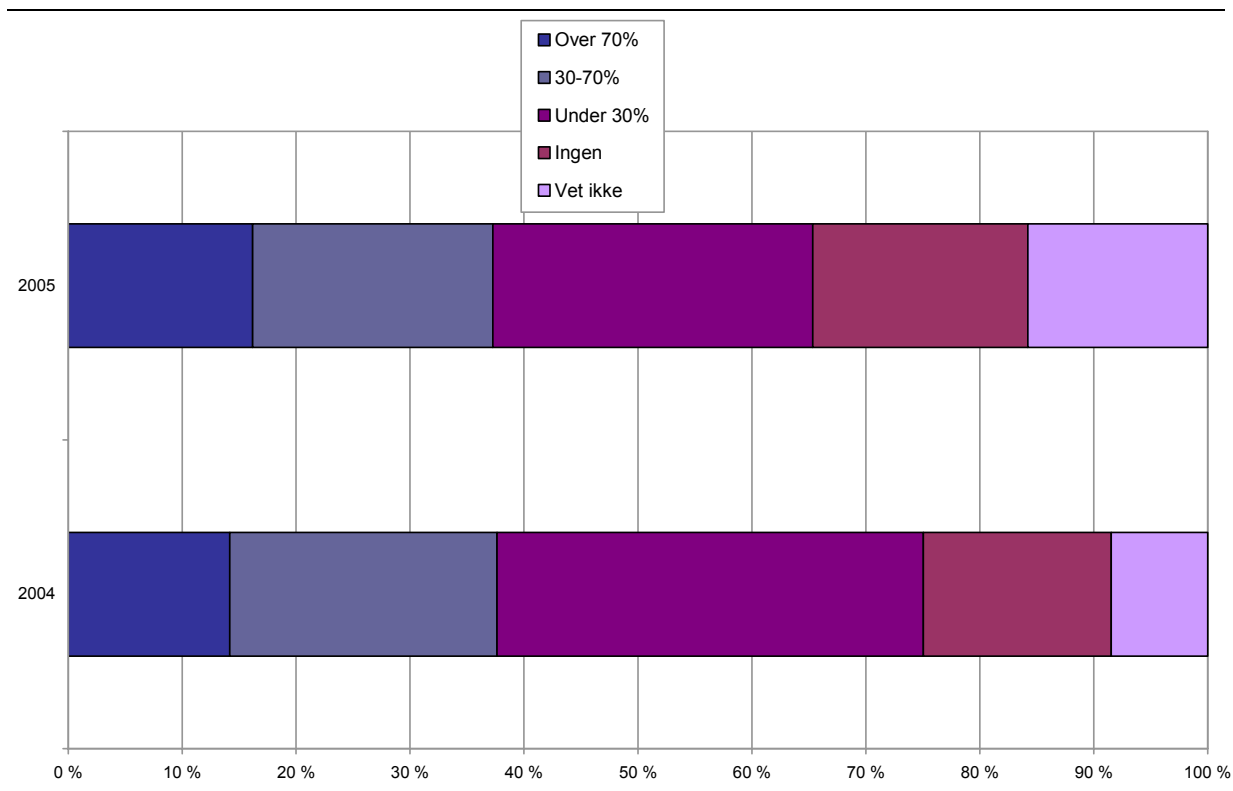
³ F.eks. registerbaserte person- eller virksomhetsopplysninger.

⁴ F.eks. saksbehandlingsstatus.[#4 E.g. status of treatment]

⁵ Automatisk og utløst av brukerens henvendelse.

I 2005 oppga 70 prosent av foretakene at de hadde skjemaer/blanketter som er beregnet på utfylling av virksomheter og/eller privatpersoner. Denne andelen er nesten uforandret fra 2004 da tilsvarende andel var 71 prosent. Av disse foretakene oppga 16 prosent at mer enn 70 prosent av alle skjemaer og blanketter var tilgjengelige for elektronisk utfylling og innrapportering. Videre oppga 21 prosent av foretakene at 30-70 prosent av deres skjemaer/blanketter var tilrettelagt på samme måte. Dette er om lag de samme andelen som ble registrert i 2004. Andelen foretak som oppgir at mindre enn 30 prosent av skjemaer/blanketter er tilrettelagt for elektronisk utfylling, er mindre i 2005 enn i 2004. Til gjengjeld er det en større andel av foretakene som oppgir at de ikke vet hvor mange av skjemaene som er elektroniske.

Figur 6.3. Andelen foretak fordelt på graden av tilgjengelige elektroniske skjemaer/blanketter. 2004-2005. Prosent

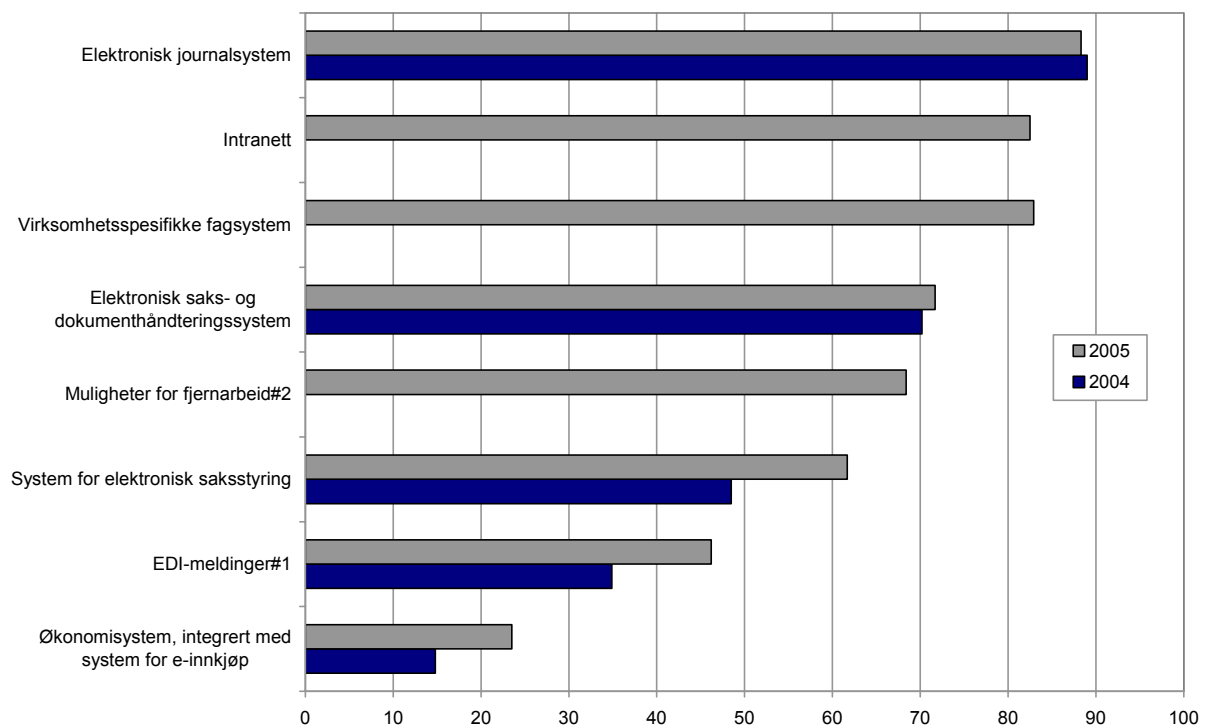

Bruk av IKT-systemer

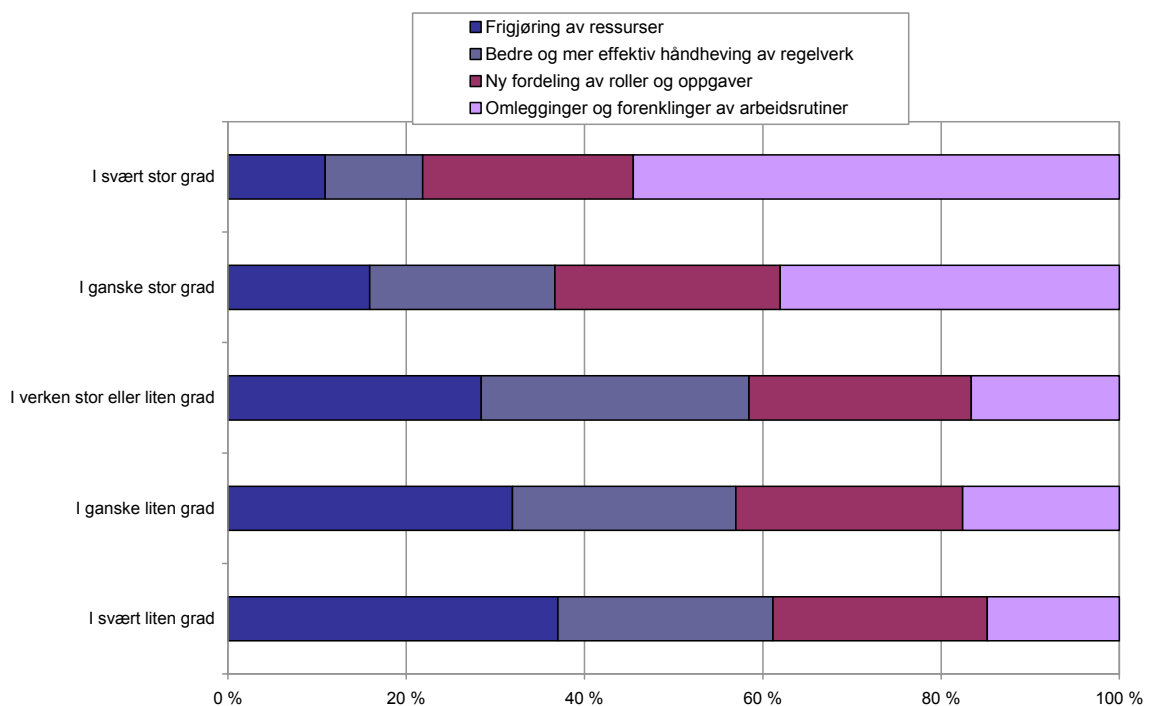
Om lag 47 prosent av de statlige foretakene benyttet "open source-software" på ett eller flere områder i 2005. Med "open source" menes at programvaren kan anvendes uten lisensbetaling og at kildekoden er åpen og fritt tilgjengelig. 34 prosent oppga at de benyttet denne typen programvare på servere, mens kun 7 prosent benyttet office-pakker av samme type. Rundt 32 prosent benyttet denne typen programvare på andre områder, for eksempel administrative systemer.

Elektroniske journalsystemer var mest utbredt blant de systemene som ble kartlagt i 2005. 88 prosent benyttet denne typen systemer i 2005. 68 prosent av foretakene hadde medarbeidere som utførte fjernarbeid med tilgang til alle eller deler av foretakets IT-systemer. Minst utbredt av de kartlagte systemene var økonomisystem som var integrert med system for elektronisk innkjøp. 24 prosent av foretakene benyttet denne typen systemer i 2005, mot 15 prosent i 2004. Generelt sett øker andelen foretak som benytter de systemene som er kartlagt i undersøkelsen.

Figur 6.4. Andelen foretak som anvender ulike typer IT-systemer. 2004-2005. Prosent

Figur 6.5. Endringer på utvalgte områder som følge av IT-prosjekter, andelen foretak fordelt på graden av endring. 2005. Prosent

Endringer som følge av IKT bruk

Foretakene ble spurt om hvilken betydning de siste to års IT-prosjekter har hatt på noen utvalgte områder. 57 prosent oppga at de i svært eller ganske stor grad hadde ført til omlegginger og forenklinger av arbeidsrutiner. Dette er om lag samme andel som i 2004. Videre oppga 36 prosent at de i samme grad hadde ført til ny fordeling av roller og oppgaver. Dette representerer en nedgang på 7 prosentpoeng fra 2004. I 2004 oppga 15 prosent av foretakene at prosjektene i svært eller ganske stor grad hadde ført til frigjøring av ressurser. I 2005 hadde denne andelen økt til 22 prosent.

Om statistikken

I denne undersøkelsen er sektorene stats- og trygdeforvaltningen, statens forretningsdrift, statlige låneinstitusjoner, statsforetak (100 prosent eid av staten) samt Norges Bank definert som staten. 614 foretak i Bedrifts- og foretaksregisteret er omfattet av denne definisjonen. Alle disse fikk tilsendt skjema, og 545 foretak (88,8 prosent) svarte på undersøkelsen. Det er stort spenn i graden av selvstyre blant disse foretakene. Et departement eller et statsforetak med eget styre og over 500 ansatte, har andre forutsetninger for å svare på undersøkelsen enn en lokal enhet som inngår i en større statlig etat. 204 foretak oppga at de ikke hadde beslutningsansvar på de områdene som undersøkelsen omfatter. Disse har kun svart på et innledende spørsmål, mens de resterende 341 foretakene har svart på hele undersøkelsen. Resultatene som er gjengitt i denne statistikken omhandler de 341 foretakene som har oppgitt at de har beslutningsansvar på de områdene som inngår i undersøkelsen.

Internettreferanse: www.ssb.no/emner/10/03/iktbruks/

Tab 6.1. Andelen foretak som forutsetter å ta ut gevinsten ved innføring av nye IT-systemer på følgende områder. 2005. Prosent

Økt kvalitet på foretakets tjenester	94,3
Bedre beslutningsgrunnlag	89,7
Reduserte eksterne kostnader ¹	72,6
Overføring av ressurser fra administrasjon til tjenesteyting	53,8
Redusert bemanning	27,9

¹ F.eks innleide tjenester, rekvisitia, porto.

Tab 6.2. Andelen foretak med tilbud om ulike elektroniske tjenester¹. 2005. Prosent

	Tilbys privat- personer	Tilbys virksom- heter	Tjenesten tilbys ikke elektronisk
Bestille skriftlig materiale ²	52,2	45,2	37,0
Nedlasting og utskrift av skjemaer/blanketter	54,0	47,2	29,3
Innsending av opplysninger i ett webformular	32,0	25,2	52,5
Innsending av opplysninger i ett webformular med delvis preutfylte data ³	16,4	15,2	71,0
Se data for virksomheter/privatpersoner i administrative systemer ⁴	15,2	16,4	71,8
Selvbetjente tjenester med elektronisk tilbakemelding ⁵	22,0	19,9	63,9
Elektronisk betaling on-line på hjemmesiden (f.eks via kredittkort)[Online payment of services through the website]	1,5	0,9	90,3

¹ Enten via funksjon på hjemmesiden eller via direkte link til eksternt side.

² F.eks. brosjyrer, skjemaer m.m.

³ F.eks. registerbaserte person- eller virksomhetsopplysninger.

⁴ F.eks. saksbehandlingsstatus.

⁵ Automatisk og utløst av brukerens henvendelse.

Tab 6.3. Andelen foretak fordelt på graden av tilgjengelige elektroniske skjemaer/blanketter¹. 2004-2005. Prosent

	Over 70%	30-70%	Under 30%	Ingen	Vet ikke
2005	16,2	21,1	28,1	18,9	15,8
2004	14,2	23,5	37,3	16,5	8,5

¹ Beregnet på virksomheter og/eller privatpersoner og tilgjengelige for elektronisk utfylling og innrapportering.

Tab 6.4. Andelen foretak som benytter "open source software"¹.2005. Prosent

På foretakets egne servere	33,5
Office-pakker på de ansattes arbeidsplasser	6,9
Andre områder	31,8

¹ Ingen lisensbetaling og kildekode er åpen og fritt tilgjengelig.

Tab 6.5. Andelen foretak som anvender ulike typer IT-systemer. 2004-2005. Prosent

	2004	2005
Elektronisk journalsystem	89,0	88,3
Elektronisk saks- og dokumenthåndteringssystem	70,2	71,7
Intranett		82,5
Økonomisystem, integrert med system for e-innkjøp	14,8	23,5
Virksomhetsspesifikke fagsystem		82,9
Muligheter for fjernarbeid ²		68,4
EDI-meldinger ¹	34,9	46,2
System for elektronisk saksstyring	48,5	61,7

¹ F. eks fakturaer eller andre meldinger på XML- eller EDIFACT-format.

² Foretaket har ansatte som arbeider utenfor foretakets lokaler og som har begrenset eller ubegrenset tilgang til foretakets IT-systemer.

Tab 6.6. Endringer på utvalgte områder som følge av IT-prosjekter, andelen foretak fordelt på graden av endring. 2004-2005. Prosent

	I svært liten grad	I ganske liten grad	I verken stor eller liten grad	I ganske stor grad	I svært stor grad
2005					
Frigjøring av ressurser	12,2	21,0	44,8	20,1	1,8
Bedre og mer effektiv håndheving av regelverk	8,0	16,5	47,4	26,3	1,8
Ny fordeling av roller og oppgaver	7,9	16,8	39,3	32,0	4,0
Omlegginger og forenklinger av arbeidsrutiner	4,9	11,6	26,2	48,2	9,1
2004					
Frigjøring av ressurser	15,3	23,2	46,2	12,3	3
Bedre og mer effektiv håndheving av regelverk					
Ny fordeling av roller og oppgaver	8,2	16,7	32,2	35,8	7,1
Omlegginger og forenklinger av arbeidsrutiner	5,2	11,4	23,6	45,4	14,4

7. Trygghet

Vanskeligheter med sikkerheten på Internett og andre nettverk vokser med økende bruk av informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT). Faren for at informasjon blir endret, tapt eller stjålet stiger sammen med utbredelsen av Internett. Manglende sikkerhet er en viktig barriere for utviklingen av et elektronisk tjenestetilbud. Sikkerhetsproblemer kan medføre økonomiske tap eller redusert tillit og anseelse. En rekke virusangret har satt fokus på sårbarhet knyttet til IKT på forskjellige samfunnsområder.

Dette kapitlet presenterer informasjon om bruk av digital signatur og IKT-sikkerhet i næringslivet, offentlig sektor og husholdningene. Med IKT-sikkerhet menes både sikkerhetsproblemer og tilsvarende sikkerhetstiltak. Forholdene i Norge blir sammenlignet med andre land. Noen av variablene blir også fordelt regionalt.

7.1. Digital signatur

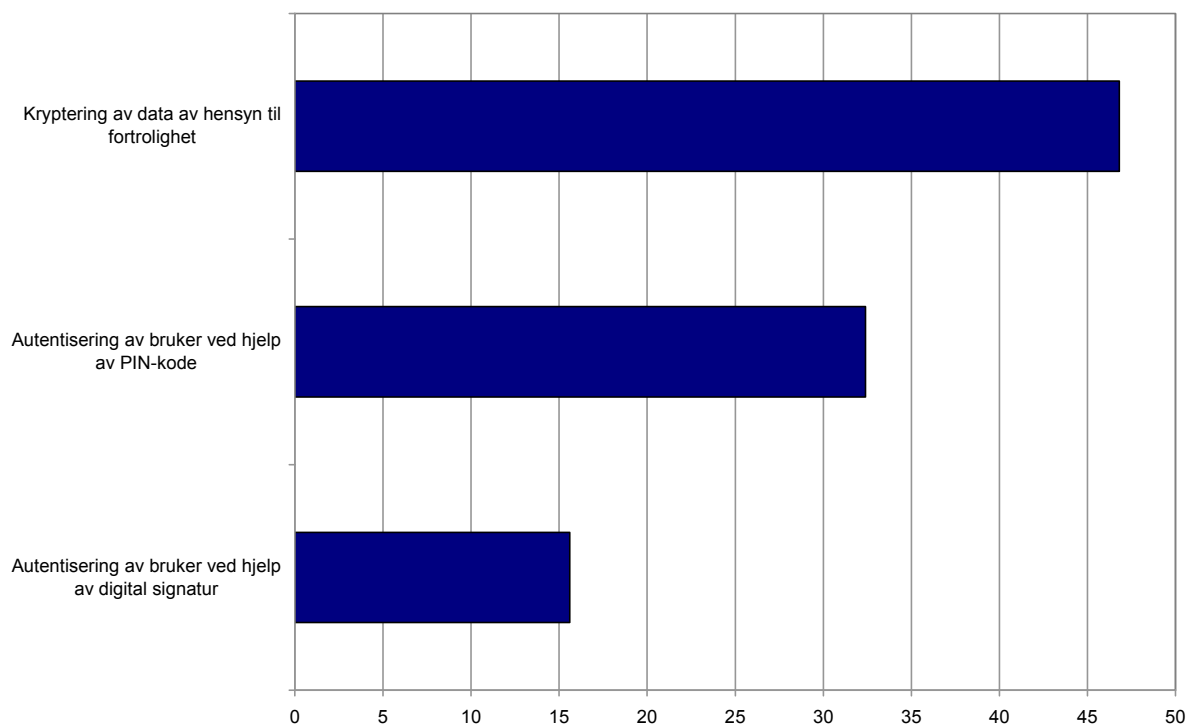
Avsnittet presenterer informasjon om bruk av digital signatur i næringslivet og staten. Digital signatur identifiserer de som kommuniserer via Internett.

- Digitale signaturer er lite utbredt og ble brukt av 16 prosent av de statlige foretakene i 2005.
- Bruk av digital signatur var lite utbredt i næringslivet i 2005.

Bruk av digital signatur i staten

- Foretakene ble bedt om å oppgi om noen utvalgte sikkerhetsforanstaltninger var tilgjengelige for sikker kommunikasjon mellom foretaket og dets brukere. I den forbindelse oppga 16 prosent av foretakene at digitale signaturer var tatt i bruk i 2005. Autentisering av brukere ved hjelp av PIN-kode ble brukt hos 32 prosent mens kryptering av data var mulig hos 47 prosent av foretakene i 2005.

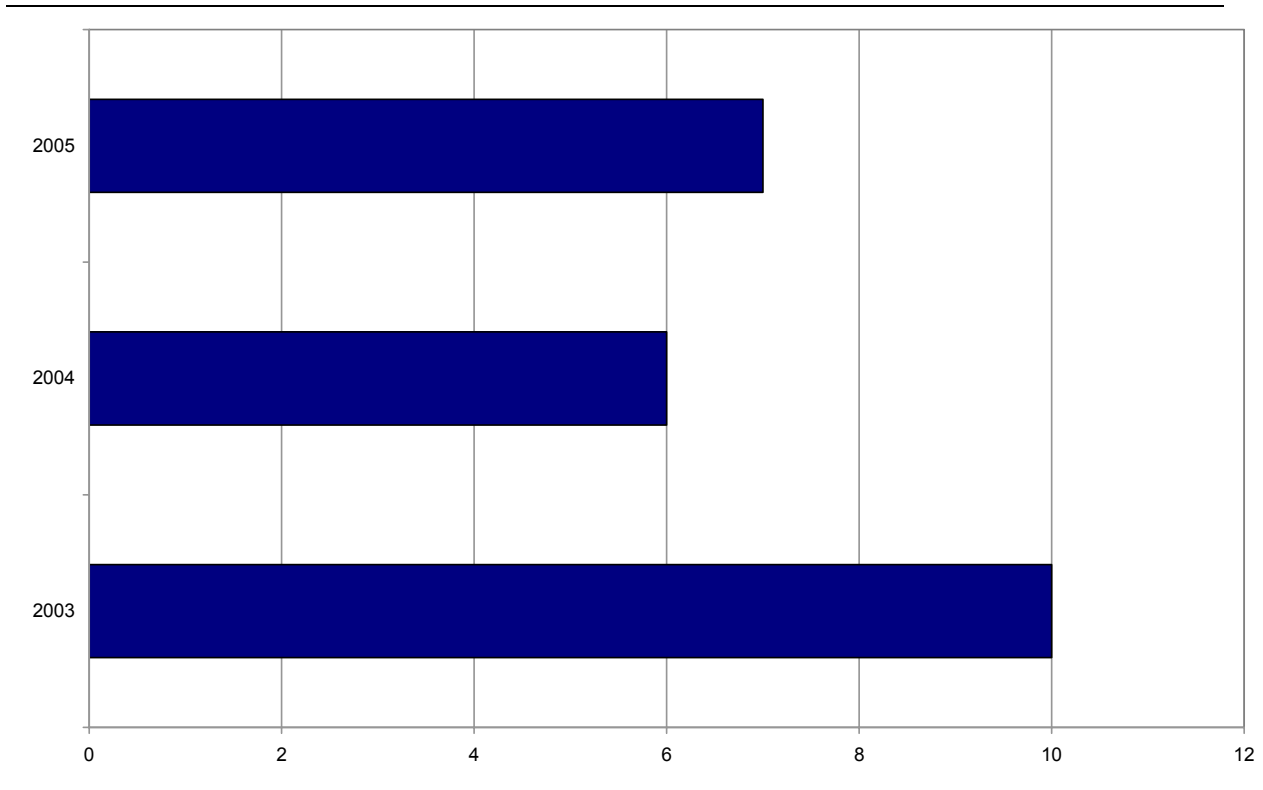
Figur 7.1.1. Andelen foretak med mulighet for sikker kommunikasjon ved hjelp av ulike sikkerhetsforanstaltninger. 2005. Prosent

Bruk av elektronisk signatur i næringslivet

- Foretakene ble bedt rapportere om det var mulig å kommunisere med dem ved hjelp av "Digital signatur (som mottaker)". I 2005 bekreftet 7 prosent at de brukte digital signatur mot hele 10 prosent i 2003.

Figur 7.1.2. Andelen av alle foretak som kommuniserte med digital signatur. Foretak med 10+ sysselsatte. 2003-2005. Prosent

Om statistikken

Datagrunnlaget for staten er hentet fra Statistisk sentralbyrås undersøkelser om bruk av IKT i staten som er nærmere beskrevet i kapittel 6.

Datagrunnlaget for næringslivet er hentet fra Statistisk sentralbyrås utvalgsundersøkelser om bruk av IKT i næringslivet. De omfatter primært foretak med minst 10 sysselsatte, men trakk et tilleggsgutvalg også for foretak med under 10 sysselsatte. Populasjonen for undersøkelsen omfatter alle næringsområder utenom primærnæringene, bergverksdrift, offentlig administrasjon, kloakk og renovasjon, interesseorganisasjoner, lønnet arbeid i private husholdninger og internasjonale organ og organisasjoner. Utvalget inneholder knapt 5000 foretak og svarprosenten ligger på om lag 75 prosent.

Internettreferanser: www.ssb.no/iktbrukn
www.ssb.no/emner/10/03/iktbruks/

Tabell 7.1.1. Andelen foretak med mulighet for sikker kommunikasjon ved hjelp av ulike sikkerhetsforanstaltninger. 2004. Prosent

Autentisering av bruker ved hjelp av digital signatur	15,6
Autentisering av bruker ved hjelp av PIN-kode	32,4
Kryptering av data av hensyn til fortrolighet	46,8

Tabell 7.1.2. Andelen av alle foretak som kommuniserte ved hjelp av ulike sikkerhetstiltak. 2003-2005. Prosent

	2003	2004	2005
Alle foretak med 10+ sysselsette			
Sikkerhetstiltak			
Digital signatur	10	6	7
Andre metoder til indentifikasjon enn digital signatur, f.eks. PIN-kode	13	10	13
Kryptering av hensyn til konfidensialitet	8	7	11

7.2. IKT-tryggleik i næringslivet

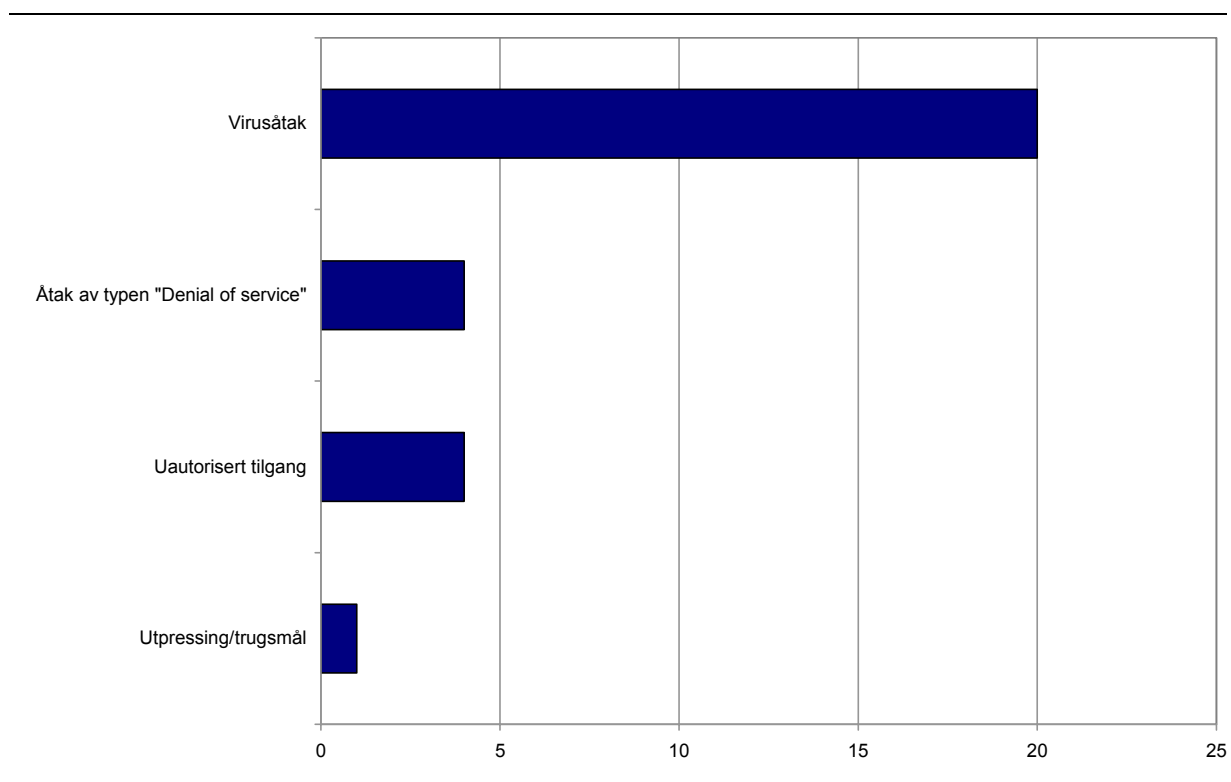
Avsnittet presenterer nokre tryggleiksproblem i næringslivet. Vidare inneheld avsnittet informasjon om næringslivets tryggleikstiltak.

- Det mest vanlege IKT-tryggleiksproblemet i næringslivet er virusåtak.
- Nesten alle foretak nyttar verneprogramvare.

Tryggleiksproblem

- Virusåtak er vanlegaste tryggleiksproblemet knytt til bruk av IKT i næringslivet. To av ti foretak opplevde virusåtak i 2005.
- Ein prosent av føretaka melde om utpressing/trugsmål mot føretakets data eller programvare i 2005. Sjølv om fenomenet er lite utbreidd, skuldast ein så liten del også uvilje mot å vedgå problem i eige foretak.

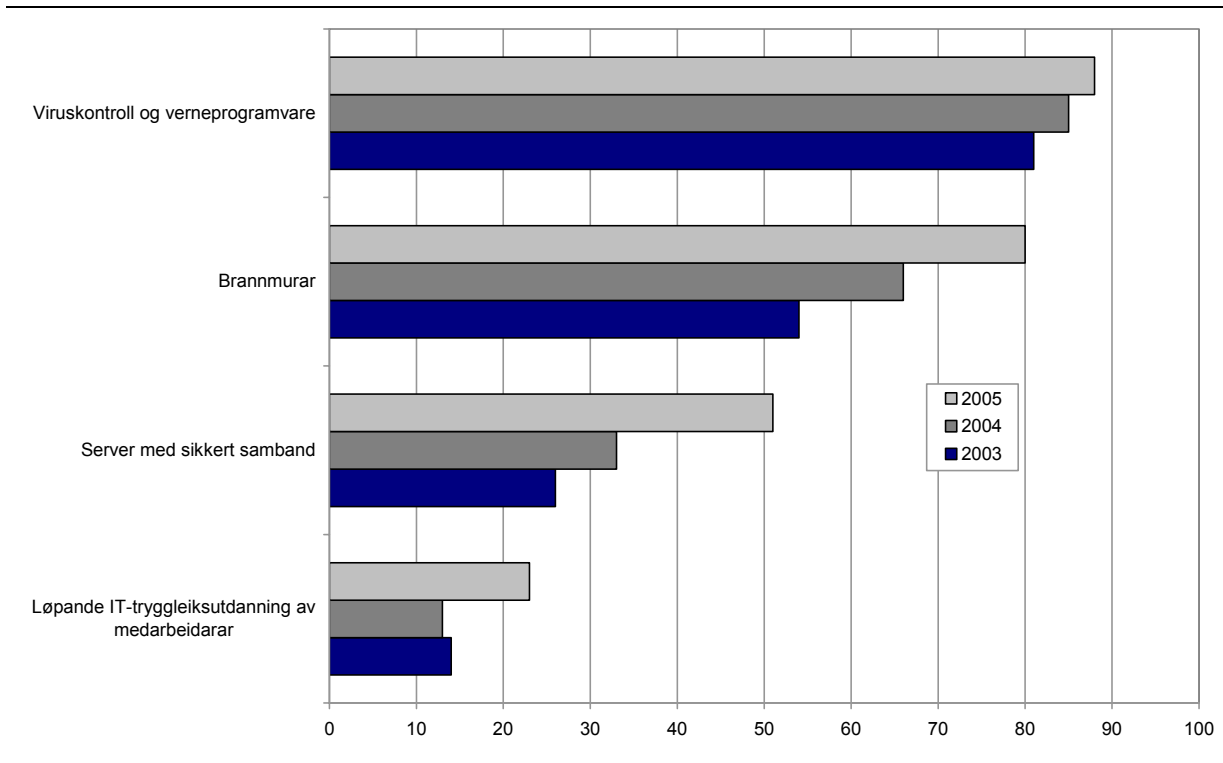
Figur 7.2.1. Delen av alle foretak med utvalde tryggleiksproblem. Føretak med 10+ sysselsette. 2005. Prosent

Tryggleikstiltak

- Næringslivet freistar verna seg mot ulike formar for sabotasje. Programvare mot virus er det mest brukte IKT-tryggingstiltaket. Knappt 90 prosent av føretaka nytta verneprogramvare i 2005. Det er ein auke i høve til delen i 2003, som låg på om lag 80 prosent.
- Det var ein auke i delen føretak med løpande tryggleiksutdanning av medarbeidarar frå 2005 til 2003. I 2005 sytte nesten ein firedel av føretaka for å oppdatera kunnskapen til medarbeidarane om tryggleiksproblem. I 2003 var den tilsvarande delen 14 prosent.

Figur 7.2.2. Delen av alle føretak med utvalde tryggleikstiltak. Føretak med 10+ sysselsette. 2003-2005. Prosent

Tabell 7.2.1. Delen av alle føretak utsett for ulike tryggleiksproblem seinaste året. 2005. Prosent

Alle føretak med 10+ sysselsette

Tryggleiksproblem	Prosent
Sabotasje	2
IT-misbruk av økonomisk karakter	2
Utpressing/trugsmål mot data/programvare	1
Uautorisert tilgang til system/data	4
Åtak av typen "Denial of service"	4
Datatap p.g.a manglande back-up	7
Maskinvarefeil	42
Programvarefeil	44
Virusåtak	20
Samanbrot i sambandet til Internett eller andre eksterne nettverk	32
Tjuveri av datautstyr som kan berast	11

Tabell 7.2.2. Delen av alle føretak som brukte ulike tryggingstiltak. 2003-2004. Prosent

	2003	2004	2005
Alle føretak med 10+ sysselsette			
Tryggleikstiltak			
Fysisk tilgangsgrensing til kritisk IT-utstyr	31	36	49
Naudstraumsanlegg	38	36	46
Oppbevaring av back-up på annan lokalitet enn driftsmiljøet	63	61	68
Server med sikkert samband (understøtta tryggleiksprotokollar, t.d. SSL eller SHTTP)	26	33	51
Brannmurar	54	66	80
Viruskontroll og verneprogramvare	81	85	88
Løpande abonnement på tryggleiksservice (t.d. anti-virusprogram eller program som varslar åtak)	57	68	82
Løpande IT-tryggleiksutdanning av medarbeidarar	14	13	23
IT-tryggingpolitikk godkjend av leiinga	:	23	46
Formelt utnemnd IT-tryggleiksansvarleg	:	28	39
Kriseplan oppdatert i løpet av dei to siste åra	:	14	27
IT-tryggleiksrettleiing for alle brukarar, oppdatert i løpet av dei to siste åra	:	12	25
Filtrering av innkomande e-post (spamvern)	:	44	70
Oppdatert nokon tryggleikstiltak, t.d. anti-virusprogram, i løpet av dei seinaste tre månadene	70	81	82

Om statistikken

Datagrunnlaget er henta frå Statistisk sentralbyrås utvalsundersøkingar om bruk av IKT i næringslivet. Dei femna primært om føretak med minst 10 sysselsette, men trekte eit tilleggsutval også for føretak med under 10 sysselsette. Populasjonen for undersøkinga femner om alle næringsområde utanom primærnæringsane, bergverksdrift, offentleg administrasjon, kloakk og renovasjon, interesseorganisasjonar, lønna arbeid i private hushald og internasjonale organ og organisasjonar. Utvalet inneheld knapt 5000 føretak og svarprosenten ligg på om lag 75 prosent.

Internettreferanse: www.ssb.no/iktbrukn

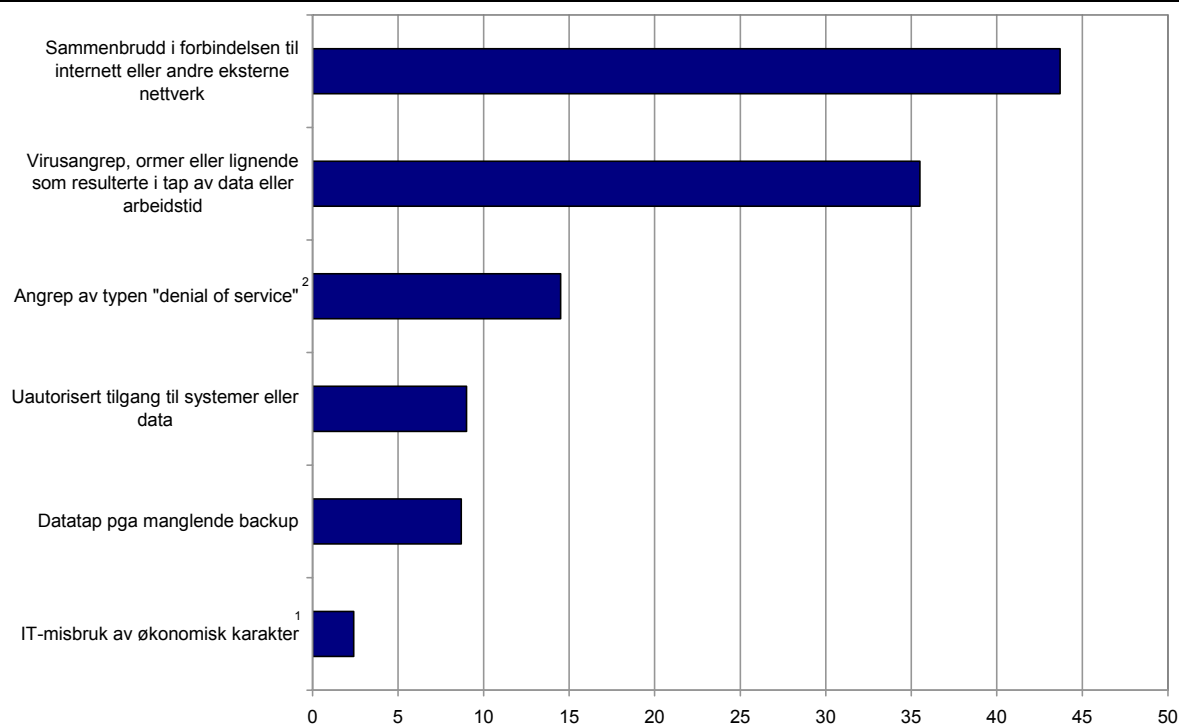
7.3. IKT-sikkerhet i staten

I 2005 var IT-sikkerhet en del av strategien til 98 prosent av de foretakene som oppga at de hadde en oppdatert IT-strategi.

På tross av at nesten samtlige foretak benytter antivirusprogram og brannmur, hadde 36 prosent av foretakene opplevd virusangrep som hadde ført til tap av data eller arbeidstid i løpet av det siste året. Om lag 44 prosent av foretakene hadde opplevd sammenbrudd i forbindelsen til Internett eller andre eksterne nettverk i løpet av det siste året. IT-misbruk av økonomisk karakter som for eksempel bedrageri eller manipulasjon av data, hadde forekommet hos 2 prosent av foretakene.

Sikkerhetstiltak knyttet til IT er høyt prioritert. Mest utbredt er løpende abonnement på antivirusprogram og brannmur, som benyttes av henholdsvis 99 og 96 prosent av foretakene. "Intrusion detection"-programmer er minst utbredt og ble benyttet av 65 prosent av foretakene. Dette er program som benyttes til å avdekke og varsle om uønsket datatrafikk. Generelt var det en større andel foretak som hadde iverksatt de ulike sikkerhetstiltakene i 2005 enn året før.

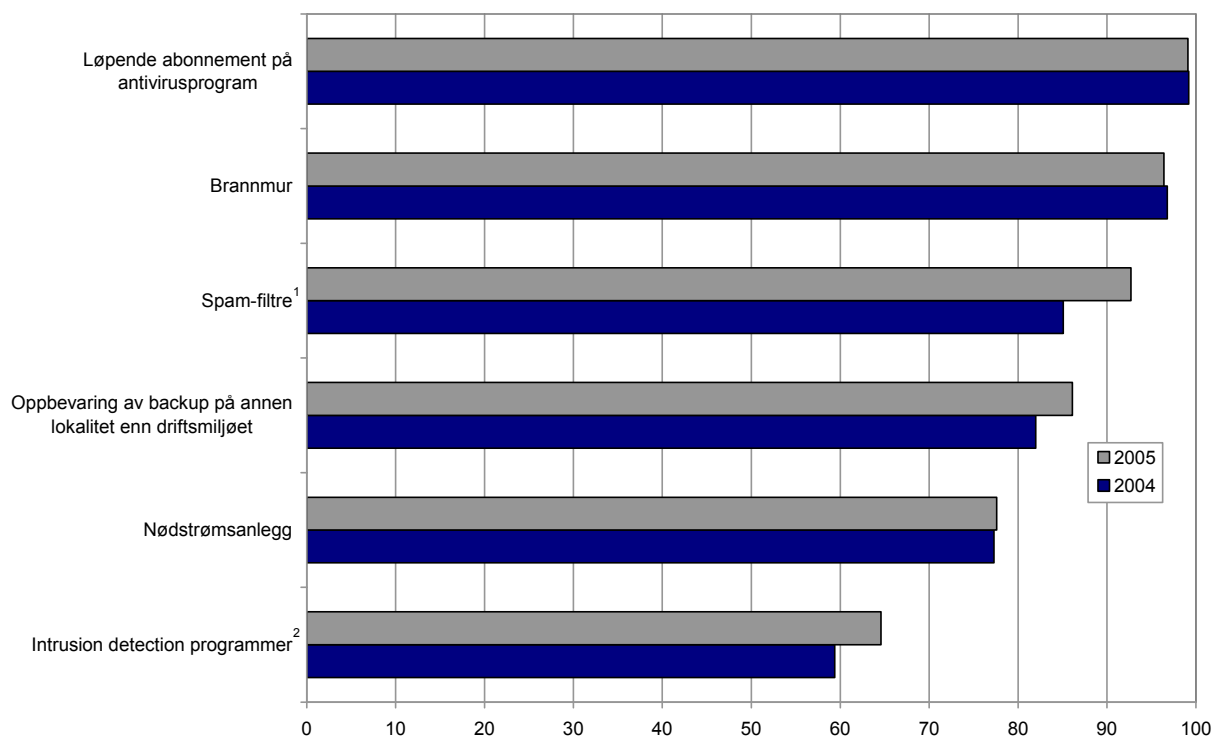
Figur 7.3.1 Andelen foretak som har vært utsatt for ulike typer problemer i løpet av det siste året. 2005. Prosent

¹ F.eks bedrageri, manipulasjon av data

² Handlinger som forhindrer deler av et system eller nettverk i å fungere ordentlig, for eksempel store mengder forespørsler.

Figur 7.3.2 Andelen foretak som har iverksatt ulike sikkerhetstiltak. 2004-2005. Prosent

¹ Filtrering av innkommende e-post.

² Program for avdekking og varsling av uønsket/uventet trafikk.

Om statistikken

Datagrunnlaget for staten er hentet fra Statistisk sentralbyrås undersøkelser om bruk av IKT i staten som er nærmere beskrevet i kapittel 6.

Internettreferanse: www.ssb.no/emner/10/03/iktbruks/

Tab 7.3.1. Andelen foretak som har vært utsatt for ulike typer problemer i løpet av det siste året. 2005. Prosent

Sammenbrudd i forbindelsen til internett eller andre eksterne nettverk	43,7
Virusangrep, ormer eller lignende som resulterte i tap av data eller arbeidstid	35,5
Angrep av typen "denial of service" ²	14,5
Uautorisert tilgang til systemer eller data	9,0
Datatap pga manglende backup	8,7
IT-misbruk av økonomisk karakter ¹	2,4

¹ F.eks bedrageri, manipulasjon av data.

² Handlinger som forhindrer deler av et system eller nettverk i å fungere ordentlig, for eksempel store mengder forespørsler.

Tab 7.3.2 Andelen foretak som har iverksatt ulike sikkerhetstiltak. 2004-2005. Prosent

	2004	2005
Nødstrømsanlegg	77,3	77,6
Oppbevaring av backup på annen lokalitet enn driftsmiljøet	82	86,1
Brannmur	96,8	96,4
Løpende abonnement på antivirusprogram	99,2	99,1
Spam-filtre#1	85,1	92,7
Intrusion detection programmer#2	59,4	64,6

¹ Filtrering av innkommende e-post

² Program for avdekking og varsling av uønsket/uventet trafikk

Definisjoner og avgrensninger

A.1 Informasjonssektoren

Informasjonssektoren består av IKT-sektoren og Innholdssektoren. IKT-sektoren er avgrenset med utgangspunkt i en definisjon anbefalt av OECD. Innholdssektoren er basert på en nasjonal avgrensning siden det ikke eksisterer en omforent internasjonal avgrensning. Grunnleggende definisjoner er imidlertid hentet fra notater som er publisert av FN og OECD. Det er også tatt hensyn til innspill fra nasjonale brukere av statistikken. Statistikken for innformasjonssektoren omfatter alle enheter innen følgende næringsgrupper i Standard for næringsgruppering (SN2002).

IKT-sektoren

IKT-industri

- 3001 Produksjon av kontormaskiner
- 3002 Produksjon av datamaskiner og annet databehandlingsutstyr
- 313 Produksjon av isolert ledning og kabel
- 321 Produksjon av elektrorør og elektroniske komponenter
- 322 Produksjon av radio- og fjernsynssendere mv.
- 323 Produksjon av radio- og fjernsynsmottakere mv.
- 332 Produksjon av måle- og kontrollinstrumenter og utstyr
- 333 Produksjon av industrielle prosesstyringsanlegg

IKT-varehandel

- 51433 Engroshandel med radio og fjernsyn
- 51434 Engroshandel med plater, musikk- og videokassetter
- 5184 Engroshandel med datamaskiner, tilleggsutstyr til datamaskiner samt programvare
- 5186 Engroshandel med elektroniske komponenter.
- 52485 Butikkhandel med datamaskiner, kontormaskiner og telekommunikasjonsutstyr

Telekommunikasjon

- 642 Telekommunikasjoner

IKT-konsulentvirksomhet

- 721 Konsulentvirksomhet maskinvare
- 722 Konsulentvirksomhet tilknyttet system og programvare
- 723 Databehandling
- 724 Drift av databaser
- 725 Vedlikehold og reparasjon av kontor og datamaskiner
- 726 Annen databehandling
- 7133 Utleie av kontormaskiner mv.

Innholdssektoren

Forlagsvirksomhet

- 2211 Forlegging av bøker
- 2212 Forlegging av aviser
- 2213 Forlegging av tidsskrifter og ukeblader
- 2214 Forlegging av lydopptak
- 2215 Forlagsvirksomhet ellers

Informasjonstjenester

- 744 Annonse- og reklamevirksomhet
- 924 Nyhetsbyråer

Radio og fjernsyn

- 922 Radio og fjernsyn

Film og video

- 9211 Film- og videoproduksjon
- 9212 Distribusjon av film og video
- 9213 Filmframvisning

De sist utgitte publikasjonene i serien Notater

- 2005/33 K. Aasestad, A. Finstad og K. Loe Hansen: Bruk av helsefarlige produkter i grafisk industri. 27s.
- 2005/34 S.W. Bogen, K. Digre, A. Hedum, T. Hægeland, T.K. Schjerven og B. Vold: Et system for statistikk omstatlig virksomhet. Forprosjektnotat. 44s.
- 2005/35 Kostra. Arbeidsgrupperapporter 2005. 230s.
- 2005/36 D. Rafat: Produksjonsopplegg for foreløpige tall i industristatistikken. 46s.
- 2005/37 T. Dale og B. Hole: Evaluering av elektroniske skjemaer i KOSTRA. Case: Skjema 20 - Fysisk planlegging, kulturminner, natur og nærmiljø. 55s.
- 2005/38 A. Sundvoll: Kirkelig tjenestestatistikk i KOSTRA-drakt. Et pilotprosjekt. 48s.
- 2005/39 G.I. Gundersen, B. Hoem, P. Løkkevik og D. Splide. Gjennomgang av metoder og datakilder i energiregnskapet. 50s.
- 2005/40 K. Loe Hansen: Bruk av helsefarlige produkter i båtbyggerbransjen. 27s.
- 2005/41 S. Skaare: Undersøkelsen om samvær og bidrag 2004. 67s.
- 2005/42 A. Haglund, A. Hedum, T. Schjerven og K.Ø. Sørensen: Offentlig sektor og BoF. 63s.
- 2005/43 O. Villund: Yrkesdata for selvstendig næringsdrivende. Dokumentasjonsnotat. 44s.
- 2005/44 O. Villund: Alder i AKU endring av definisjoner og trekkgrunnlag. 27s.
- 2005/45 J.I. Hamre: Estimering av fylkesfordelte og sektorfordelte tall for egenmeldt sykefravær. Dokumentasjon av metode og system, og resultater. 67s.
- 2005/46 A-K. Mevik: Revisjon av Strukturstatistikk for industrien. Et forslag til selektiv revisjon. 43s.
- 2005/47 A. Sundvoll: Utvikling av webskjema i UT-prosjektet. Dokumentasjonsrapport. 75s.
- 2005/48 E. Frilseth og P. Ø. Andreassen: Brukerundersøkelsen 2004. Brukernes. 64s. tilfredshet med SSBs produkter og tjenester. 64s.
- 2005/49 E. Rauan: Undersøking om foreldrebetaling i barnehagar, august 2005. 45s.
- 2005/50 A. Rolland: Brukertilfredshetsundersøkelser som offentlig styringsverktøy. 27s.
- 2005/51 S. Blom: Holdninger til innvandrere og innvandring 2005. 50s.
- 2005/52 A. Sundvoll, B. Thomassen og K. Thorsen: Balansert målstyring i Avdeling for IT og datafangst. Dokumentasjonsrapport. 35s.
- 2005/53 B. Castberg, P.O. Haugen, E. Knutsen og S. Myro: Økt tilgang på regnskapsdata: Konsekvenser for revisjon, tekniske løsninger og ny regnskapsstatistikk. 45s.
- 2005/54 A. Holmøy: Forbruksundersøkelsen 2004. Dokumentasjonsrapport. 95s.
- 2005/55 A. Schjalm: Flagging - Koder for dokumentasjon av revisjon. 23s.
- 2005/56 H. Haanæs, A. Kløvstad og J.E. Wålberg: Dokumentasjon av statistikk for skogavvirkning til salg. 63s.
- 2006/1 S. Abonyo og T. Hagen: Tidsbruksundersøkelse - hvor lang tid bruker oppgavegiver på rapportering til kvartalsvis lønnsstatistikk. 24s.
- 2006/2 H. Hungnes: Hvitevarer 2006. Modell og prognose. 12s.
- 2006/3 O. Villund: Evaluering av omkodingen fra stillingskode til yrkeskode i Statens sentrale tjenestemannsregister (SST).26s.